

Spolupráce soukromé mateřské školy a logopeda

Kamila Bachurková

Bakalářská práce
2023

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta humanitních studií

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Fakulta humanitních studií

Ústav školní pedagogiky

Akademický rok: 2022/2023

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Kamila Bachurková**
Osobní číslo: **H20975**
Studijní program: **B0112P300001 Učitelství pro mateřské školy**
Forma studia: **Prezenční**
Téma práce: **Spolupráce soukromé mateřské školy a logopeda**

Zásady pro vypracování

Zpracování rešerše a studium odborné literatury týkající se logopedické péče v prostředí mateřské školy.
Vymezení teoretických východisek zaměřených na rozdílnost spolupráce soukromé a veřejné mateřské školy s logopedy.
Příprava metodiky empirické části, stanovení výzkumného cíle a výzkumných otázek.
Realizace kvantitativně orientovaného výzkumu prostřednictvím dotazníku pro učitele soukromých mateřských škol.
Zpracování, vyhodnocení a interpretace získaných dat.
Prezentace výsledků výzkumu, jejich shrnutí a formulace závěrů výzkumu.

Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická

Seznam doporučené literatury:

- Opravilová, E. (2016). *Předškolní pedagogika*. Praha: Grada.
- Paul, R., & Norbury, C. (2012). *Language disorders from infancy through adolescence: listening, speaking, reading, writing, and communicating*. St. Louis: Elsevier.
- Pemová, T., & Ptáček, R. (2013). *Soukromá a firemní školka od A do Z: jak založit a provozovat soukromé nebo firemní zařízení předškolní výchovy*. Praha: Grada.
- Průcha, J. (2012). *Alternativní školy a inovace ve vzdělávání*. Praha: Portál.
- Vašíšková, J., & Žáková, I. (2018). *Význam primární logopedické prevence v rozvoji řečových a jazykových schopností dětí předškolního věku*. Zlín: Univerzita Tomáše Bati.

Vedoucí bakalářské práce: **Mgr. Iva Žáková**
Ústav školní pedagogiky

Datum zadání bakalářské práce: **18. listopadu 2022**
Termín odevzdání bakalářské práce: **28. dubna 2023**

L.S.

Mgr. Libor Marek, Ph.D.
děkan

doc. PhDr. Mgr. Marcela Janíková, Ph.D.
ředitelka ústavu

Ve Zlíně dne 18. listopadu 2022

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- odevzdáním bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby ¹⁾;
- beru na vědomí, že bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k nahlédnutí;
- na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3 ²⁾;
- podle § 60 ³⁾ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 ³⁾ odst. 2 a 3 mohu užit své dílo – bakalářskou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům.

Prohlašuji, že

- elektronická a tištěná verze bakalářské práce jsou totožné;
- na bakalářské práci jsem pracoval(a) samostatně a použitou literaturu jsem citoval(a). V případě publikace výsledků budu uveden(a) jako spoluautor.

Ve Zlíně 20.4. 2023

1) zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací:

(1) Vysoká škola nevdělečně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.

(2) Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlížení veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnoženiny.

(3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

2) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:

(3) Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užije-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacímu zařízení (školní dílo).

3) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

(1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst.

3). Odpírá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

(2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užít či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.

(3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělku jím dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihledne k výši výdělku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

ABSTRAKT

Bakalářská práce se zabývá spoluprací soukromé mateřské školy a logopeda. Teoretická část pojednává o soukromých mateřských školách v systému českého školství a zajištění logopedické péče v České republice. Dále je zaměřena na spolupráci mateřské školy jako instituce s odbornými pracovníky. Praktická část práce interpretuje získaná data kvantitativně orientovaného výzkumu, ve kterém byl pomocí dotazníkového šetření zjišťován pohled učitelů soukromých mateřských škol na spolupráci soukromých mateřských škol a logopeda. Na základě získaných dat byly poté zpracovány výsledky výzkumu. Jejich vyhodnocení poukazuje na to, že spolupráce soukromé mateřské školy a logopeda se liší oproti státní mateřské škole. Následně bylo navrženo doporučení pro praxi mateřských škol.

Klíčová slova: logopedická péče, soukromá mateřská škola, spolupráce

ABSTRACT

The bachelor thesis deals with collaboration between a private kindergarten and a speech therapist. The theoretical part deals with private kindergartens in the Czech education system and the providing of speech-therapy care in the Czech Republic. It is also aimed at cooperation of the kindergarten as an institution with professional staff. The practical part of the thesis interprets the obtained data of quantitatively oriented research. There was studied the view of private kindergarten teachers on collaboration between private kindergartens and speech therapist in the research. Based on the obtained data, the research results were then processed.. Their evaluation points out that collaboration between a private kindergarten and a speech therapist differs from a state kindergarten. A recommendation for the practice of kindergartens was subsequently proposed.

Keywords: speech therapy, cooperation, private kindergarten

Poděkování

Touto cestou bych chtěla poděkovat mé vedoucí bakalářské práce, Mgr. Ivě Žákové, Ph.D., za cenné připomínky, rady, ochotu a trpělivost, které mi při vypracovávání této práce věnovala.

Děkuji také mé rodině a příteli za podporu při tvorbě bakalářské práce a po celou dobu studia.

Prohlášení

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD.....	9
I TEORETICKÁ ČÁST	11
1 SOUKROMÁ MATEŘSKÁ ŠKOLA.....	12
1.1 ROZDĚLENÍ MATEŘSKÝCH ŠKOL V ČESKÉ REPUBLICE	12
1.2 SPECIFIKA SOUKROMÉ MATEŘSKÉ ŠKOLY.....	13
2 ZAJIŠTĚNÍ LOGOPEDICKÉ PÉČE V MATEŘSKÉ ŠKOLE V ČESKÉ REPUBLICE.....	16
2.1 LOGOPEDICKÁ INTERVENCE	18
3 SPOLUPRÁCE MATEŘSKÉ ŠKOLY SE ŠKOLSKÝMI PORADENSKÝMI ZAŘÍZENÍMI.....	23
3.1 FUNKCE ŠKOLSKÝCH PORADENSKÝCH ZAŘÍZENÍ	24
II PRAKTICKÁ ČÁST.....	27
4 METODOLOGIE VÝZKUMU.....	28
4.1 CÍLE VÝZKUMU	28
4.2 VÝZKUMNÉ OTÁZKY	28
4.3 VÝZKUMNÝ SOUBOR	29
4.4 VÝZKUMNÁ METODA	29
4.5 ZPRACOVÁNÍ ZÍSKANÝCH DAT.....	30
5 VYHODNOCENÍ A INTERPRETACE ZÍSKANÝCH DAT.....	31
5.1 ODPOVĚDI NA VÝZKUMNÉ OTÁZKY	50
6 ZÁVĚREČNÁ SHRUTÍ VÝZKUMU	55
6.1 DOPORUČENÍ PRO PRAXI MATEŘSKÝCH ŠKOL	57
6.2 LIMITY VÝZKUMU	58
ZÁVĚR	59
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	61
SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	64
SEZNAM GRAFŮ	65
SEZNAM PŘÍLOH.....	66

ÚVOD

Tématem bakalářské práce je spolupráce soukromé mateřské školy a logopeda. Uvedené téma bylo zvoleno z toho důvodu, že se jedná o velmi aktuální problematiku, která u nás na pedagogickém poli dosud není prozkoumána a může být přínosná pro teorii i praxi mateřských škol.

V posledních letech v mateřských školách narůstá počet dětí s narušenou komunikační schopností, a proto je potřeba se také zabývat spoluprací této instituce s logopedem. Protože pouze díky efektivní součinnosti, může být porucha podchycena včas a dítě má větší předpoklad pro její zmírnění či úplné odstranění. Nicméně v současné literatuře dosud není poukázáno na to, jak spolupráce soukromé mateřské školy s logopedem probíhá a předmětem této práce je odhalit, zda má svá specifika.

Práce je rozdělena do dvou částí, a to teoretické a praktické. Teoretická část bakalářské práce se skládá ze tří kapitol. Jejím cílem je popsat logopedickou péči v prostředí mateřské školy a zároveň vymežit teoretická východiska zaměřená na rozdílnost spolupráce soukromé mateřské školy a státní mateřské školy s logopedem. V první kapitole je představena soukromá mateřská škola v systému českého školství. Dále jsou zde uvedena její specifika, která mohou vést rodiče k výběru zmíněného typu mateřské školy pro své dítě, avšak některé rodiče nemusí přesvědčit natolik, aby své dítě do uvedené mateřské školy zapsali. Druhá kapitola je věnována zajištění logopedické péče v České republice a logopedické intervenci. Konkrétně jsou zde představeny kompetence a náplň práce jednotlivých logopedů. Třetí kapitola se zaměřuje na spolupráci mateřské školy se školskými poradenskými zařízeními. Zdůrazňuje důležitost vzájemné spolupráce mateřské školy a logopeda pro dítě s narušenou komunikační schopností a úlohu školských poradenských zařízení.

Cílem praktické části je zjistit, jak probíhá spolupráce soukromé mateřské školy a logopeda. Následně byly stanoveny tři dílčí cíle. Prvním cílem je zjistit, jak často je realizována logopedická péče u dětí ze soukromé mateřské školy logopedem. Dále porovnat, jak se spolupráce soukromé mateřské školy s logopedem oproti státní mateřské škole a posledním dílčím cílem je zjistit, s jakými školskými poradenskými zařízeními soukromá mateřská škola spolupracuje. Výzkum má kvantitativní charakter. V praktické části jsou vyhodnocena a interpretována data, která byla získána pomocí dotazníkového šetření.

Poté byly shrnuty výsledky výzkumu, na jejichž základě jsou stanoveny doporučení pro praxi mateřských škol. Závěrečná část poukazuje na limity výzkumu.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 SOUKROMÁ MATEŘSKÁ ŠKOLA

Pro vymezení soukromé mateřské školy je třeba si nejprve představit rozdělení mateřských škol v České republice. Dále také poukázat na její specifika, která mohou rodiče přesvědčit či naopak odradit od docházky jejich dítěte do zmíněné instituce.

1.1 Rozdělení mateřských škol v České republice

Mateřské školy v České republice můžeme rozdělit na školy státní a nestátní. Mezi *mateřské školy státní* patří ty, jejichž zřizovatelem je stát nebo orgány státní správy jako například MŠMT, popřípadě jiná ministerstva, obce či kraje. Zmíněné školy jsou financovány z veřejných rozpočtů. Mezi *mateřské školy nestátní* patří školy se soukromým zřizovatelem či církví. S nestátními mateřskými školami se dnes setkáváme poměrně častěji, než tomu bylo v předchozích letech, a považujeme je za samozřejmou složku českého vzdělávacího systému (Průcha, 2012). Uvedené školy jsou financovány buď současně z veřejných fondů a z neveřejného sektoru, nebo pouze z neveřejných zdrojů. Kdybychom vzali v potaz kritérium alternativy škol, můžeme dodat, že máme školy standardní a alternativní. Ke standardním školám patří veřejně vlastněné státní školy. K alternativním neboli nestandardním školám řadíme některé státní školy a školy soukromě vlastněné, buď církví, nebo soukromníkem (Průcha et al., 2016).

K soukromým školám lze přiřadit také univerzitní mateřské školy či firemní mateřské školy. Tyto instituce jsou zřizovány zejména pro zaměstnance dané univerzity či firmy, jejichž děti mohou mít pro přijetí do takové mateřské školy přednost. Pro zaměstnance uvedených institucí mají velký význam při sladování rodičovských a profesních rolí. Zájem o uvedené školy vzrostl zejména v situaci, kdy byla vyšší poptávka po mateřských školách než jejich skutečná nabídka (Majerčíková & Rebendová, 2016).

Dle Českého statistického úřadu v posledních letech výrazně přibývá soukromých mateřských škol. Zatímco před deseti lety se jednalo pouze o 3 % z celkového počtu mateřských škol, ve školním roce 2021/2022 se soukromé mateřské školy podílely procentuálním zastoupením 7,9 %. Nejvíce soukromých mateřských škol v České republice nalezneme momentálně v Praze a Středočeském kraji. Nejméně se jich nachází v Karlovarském a Pardubickém kraji, a také na Vysočině (Český statistický úřad, 2022).

Bečvářová (2010) uvádí, že jednotlivé školní instituce se od sebe liší, čímž vzniká konkurenční prostředí, díky kterému si škola tvoří vlastní image a prezentuje se tak

na veřejnosti. Na základě toho si poté mohou zájemci vybrat, do jaké mateřské školy své dítě přihlásí.

1.2 Specifika soukromé mateřské školy

Nejprve je žádoucí vymezit si pojem mateřská škola. Toto předškolní zařízení představuje výchovnou a vzdělávací instituci, která je ve vývoji dítěte předškolního věku nenahraditelná, protože mu umožňuje kontakt s vrstevníky v přirozeném sociálním prostředí. Jejím cílem je vytvořit dítěti podnětné prostředí pro jeho rozvoj a učení, poskytnout mu odbornou péči a doplnit jeho výchovu v rodině, která má v součinnosti s výchovou v mateřské škole dítě maximálně podporovat v oblastech jeho rozvoje (Opravilová, 2016).

Majerčíková & Rebendová (2016) tvrdí, že velký význam má předškolní docházka pro dítě, jeho rodinu ale také i pro společnost. Dle odborníků je absolvování předškolní edukace nevyhnutelností a připravuje ho na přechod na vyšší stupně vzdělávání.

Soukromá mateřská škola má na rozdíl od mateřské školy státní svá specifika, která mohou být pro zájemce lákadlem, jiné však mohou od výběru odrazovat. Jak již bylo zmíněno, jedná se o zařízení, které není zřízeno státem, krajem ani obcí. Zřizovatelem je tedy právnická osoba, nebo církev (Průcha, 2012). Vznik uvedeného typu mateřské školy je podmíněn zejména zvyšujícími se nároky v oblasti pracovní a společenské. Na rodiče je kladen tlak, aby nastoupili po mateřské dovolené co nejdříve do práce, avšak státní mateřské školy jsou přeplněné, a proto dnes řada obcí, občanských sdružení a iniciativ či zaměstnavatelů zakládá soukromé mateřské školy (Williams & Fromberg, 2012).

Mnozí rodiče se v dnešní době rozhodují, zda své dítě umístit do mateřské školy soukromé či do školy státní, ať už je to z důvodu vysoké poptávky po státních školách, nebo po vyšší kvalitě vzdělávání (Ondrušová, 2019). Soukromá mateřská škola má zpravidla menší počet dětí ve třídě, více pracovníků, kteří se starají o děti, a zakládá si na tom, aby vybavení této instituce bylo moderní. Dále by zde měla být pestrá nabídka aktivit pro děti. Také poskytuje servis pro rodiče, jako je například delší provozní doba mateřské školy, která by měla být příznivější pro všechny, popřípadě děti dovážejí přímo ráno do mateřské školy. U soukromých mateřských škol jsou finanční nároky na rodiče znatelně vyšší, pohybují se v řádu tisíců, zatímco u státních mateřských škol to bývá v řádu stovek měsíčně (Opravilová, 2016).

Jarkovská (2018) však uvádí, že důvodem volby soukromé mateřské školy může být také narůstající nedůvěra rodičů ve státní školství. Rodiče si v dnešní době více uvědomují, že právě vzdělávání a přístup k dítěti mu poskytují důležité základy do jeho budoucího života. Proto také pečlivěji zvažují, zda dát své dítě do mateřské školy s alternativním či inovativním přístupem, kde se snaží najít alternativu, s níž se nejvíce ztotožňují, popřípadě si zakládají i své vlastní soukromé mateřské školy.

Financování soukromých mateřských škol

Co se týká financování soukromých škol, uvedené školy jsou financovány zcela nebo zčásti jejich zřizovateli. Dále také rodiče dětí platí školné, kdežto státní mateřské školy jsou bezplatné a jsou financovány ze státních či jiných veřejných zdrojů, jako například rozpočtů dané obce (Šmelová et al., 2021).

Kurikulární dokumenty soukromých mateřských škol

Úroveň předškolního vzdělávání ve státních mateřských školách se řídí závaznými dokumenty, které jsou veřejně dostupné. Jedná se o RVP PV, a také o ŠVP. Zmíněná úroveň předškolního vzdělávání ve státní mateřské škole je tedy sledována a hodnocena supervizí a profesionalita by měla být zaručena kvalifikací pracovníků (Šmelová et al., 2021). Avšak podle Opravilové (2016) jsou v soukromých mateřských školách podmínky méně závazné a liberálnější. Většina uvedených mateřských škol tedy nemusí vypracovávat dle RVP PV svůj ŠVP. Někteří provozovatelé zmíněných institucí i přesto v mnohých případech své ŠVP vypracovávají a přizpůsobují ho svým potřebám či alternativnímu pedagogickému směru, s nímž se ztotožňují. Kořátková (2014) tvrdí, že by školy, které nepodléhají výše uvedeným požadavkům, měly dostatečně informovat rodiče o výchovně vzdělávací práci v této instituci, protože mají právo vědět, jaké kvality dosahuje vzdělávání v dané mateřské škole.

Povinnosti soukromé mateřské školy

Soukromé mateřské školy mohou být však instituce, které vznikly na základě živnostenského zákona a nejsou zapsány v rejstříku škol a školských zařízení, takže se na ně řada povinností nevztahuje. Například se na ně nevztahují přísné hygienické normy, nemusí vypracovávat svůj ŠVP, děti nemusí mít zajištěno celodenní stravování, a také nemusí být dodrženy požadavky na prostorové vybavení (Ptáček & Pemová, 2013). Dále pro pracovníky není předepsaná kvalifikace předškolního pedagoga a provoz není omezován některými předpisy a normami jako je například menší počet dětí ve třídách a neomezená nabídka aktivit a různých doplňkových služeb. Soukromé mateřské školy

ale mohou být zřizovány dle školského zákona, kde jsou zapsány v rejstříku škol a školských zařízení. Zřizovatelem může být například městský úřad, církev či soukromá organizace. Tato zařízení získávají dotace od státu a musí dodržovat právní předpisy jako státní mateřské školy (Průcha et al., 2016).

Poptávka po soukromých mateřských školách

Lidé často v dnešní době volí pro své děti soukromou mateřskou školu z důvodu přeplnění kapacit veřejných mateřských škol či výhod, které pro ně soukromé mateřské školy v mnoha případech mají (Ondrušová, 2019). Mezi tyto výhody patří například delší provozní doba mateřské školy, třídy internátního typu, v nichž děti mohou přespávat přes noc, či nadstandardní služby jako výuka cizího jazyka (Průcha et al., 2016).

V posledních letech se tedy zájem o soukromé mateřské školy zvyšuje (Ondrušová, 2019). Avšak pokud rodiče mají možnost dát své dítě do státní mateřské školy, většinou tak učiní, protože není tak finančně náročná a podléhá pravidelným externím kontrolám. Jedná se o kontrolní orgány, jako jsou například Česká školní inspekce či orgány veřejné kontroly zdraví, které dle výše uvedeného, vzbuzují větší důvěru v rodičích (Ptáček & Pemová, 2013).

2 ZAJIŠTĚNÍ LOGOPEDICKÉ PÉČE V MATEŘSKÉ ŠKOLE V ČESKÉ REPUBLICE

Je zcela zřejmé, že pro vymezení základních teoretických východisek této práce je potřeba si zmínit, kdo je logoped, a jaká je jeho pracovní náplň.

Logoped je „*odborník, jehož hlavní angažmá spočívá v prevenci, posouzení, intervenci a organizaci zajištění péče v oblasti poruch lidské komunikace*“ (Peutelschmiedová, 2001, podle Valenta, 2014, s. 44). Klenková, Bočková & Bytešnicková (2012) ke zmíněné definici však doplňují, že v mateřské škole se zaměřuje konkrétně na diagnostiku a terapii narušené komunikační schopnosti. Logoped dle nich své služby může poskytovat v zařízeních státních, nestátních, ale také v zařízeních soukromých. Kolesová (2016) dodává, že ho lze najít také v mateřských školách nebo ve školských poradenských zařízeních, jako jsou speciálně-pedagogická centra (SPC) pro děti s vadami řeči či pedagogicko-psychologické poradny (PPP).

Dle Slowíka (2016) je také náplní logopeda práce s lidmi, u nichž se projevila narušená komunikační schopnost (NKS). Můžeme o ní hovořit tehdy, pokud je narušena jedna nebo více jazykových rovin, avšak nejčastěji zahrnuje poruchy a vady řeči. Autor však dodává, že se „*netýká pouze mluvené řeči, zahrnuje také její grafickou formu, mimoverbální prostředky, a dokonce i netradiční komunikační kanály*“ (Slowík, 2016, s. 291). NKS i odchylky komunikace se mohou objevit ve všech formách a stupních (Vitásková, 2015). Neubauer & Neubauerová (2017) však zmiňují, že v důsledku NKS u jedinců pak může docházet například k selhávání či psychickým obtížím ve školním prostředí.

Klenková, Bočková & Bytešnicková (2012) uvádí, že logopedická péče je jednou ze zásadních náplní práce v praxi logopeda. Zlepšuje vzdělávací podmínky dětí, žáků a studentů prostřednictvím cílených činností a má přímou vazbu na edukační proces ve školách. V průměru o jednu až dvě hodiny logopedie týdně. Podle Vašíkové & Žákové (2018, s. 105) „*představuje vysoce specializovanou činnost v oblasti speciální pedagogiky, která je poskytována žákům s narušenou komunikační schopností v celém komplexu k jejich potřebám a jejich pedagogické sociální integraci*“.

Na zajištění logopedické péče v mateřské škole se podílejí tito pracovníci:

- **Logopedický preventista**

Logopedický preventista je pedagog, který absolvoval kurz logopedické prevence. V mateřské škole jsou to často učitelé, kteří chtěli nabýt více vědomostí o tom, jak rozvíjet komunikační dovednosti dětí předškolního věku (Kolesová, 2016). Kutálková (2012) tvrdí, že v posledních letech se zvýšeným zájmem o logopedickou péči nabídka kurzů a školení významně rozšířila.

Avšak je potřeba rozlišovat rozdíly mezi logopedickým preventistou a logopedem. Absolvováním kurzu se učitel logopedem nestává. Jeho úkolem tedy není napravit výslovnost či provádět logopedickou diagnostiku. Pedagog si kurzem pouze doplnil vědomosti, může doporučit rodičům jak postupovat při odhalení NKS a díky jeho znalostem z kurzu může také probíhat efektivnější spolupráce s logopedy (Vašíková & Žáková, 2018).

- **Logoped ve školství**

Logoped ve školství, někdy označován rovněž jako školní logoped či logoped, je taktéž absolventem magisterského studia Pedagogické fakulty, oboru sociální pedagogika se státní závěrečnou zkouškou z logopedie a surdopedie (Kolesová, 2016). Slowík (2016, s. 92) uvádí, že „školního logopeda bychom mohli najít především v některých speciálních školách, kde je náprava řečových vad a především intenzivní podpora rozvoje komunikačních schopností součástí vzdělávání“.

Mezi jeho kompetence patří rozvíjení dílčích komunikačních schopností klientů. Neměl by ale vykonávat logopedickou terapii (Kolesová, 2016). Náplní jeho práce je logopedická diagnostika a intervence, konzultační a poradenská činnost a zpracovávání zpráv z logopedických vyšetření (Vašíková & Žáková, 2018).

- **Logopedický asistent**

Logopedický asistent je osoba, která absolvovala vzdělávání minimálně bakalářského stupně a státní závěrečnou zkoušku z logopedie, popřípadě absolvovala kurz celoživotního vzdělávání, realizované státní vysokou školou zaměřenou na speciální pedagogiku. Logopedičtí asistenti mohou provádět cílené kroužky logopedické prevence (Vašíková & Žáková, 2018).

Avšak zmíněnou činnost vykonává pod supervizí logopeda. Může se jednat o logopeda ze školského poradenského zařízení, ale i o logopeda klinického (Klenková, Bočková, & Bytešníková, 2012). Logoped tedy poskytne logopedickému asistentovi instrukce, na jejichž základě může asistent dítě vhodně stimulovat v řeči a výchově dítěte (Otevřelová, 2016).

- **Klinický logoped**

Ordinace klinických logopedů najdeme především ve zdravotnických zařízeních a jako zdravotní péče je jejich práce také hrazena. Významnou částí jejich klientely jsou především děti předškolního či mladšího školního věku. Do jeho ordinace avšak dochází také dospělí (Slowík, 2016).

Nejčastější formou terapie v ambulanci klinického logopeda je individuální logopedická péče, pomocí níž se snaží rozvíjet nejjednodušší elementy řeči dítěte a psychomotorické dovednosti. Zmíněná péče je u malých dětí výhodou, protože většina z nich má ve větších skupinách problémy s koncentrací své pozornosti. Klinický logoped připraví pro každé dítě individuální terapeutický plán a vede rodiče k vytvoření stimulačního prostředí pro jeho rozvoj řeči. Velmi důležitá je také osobnost klinického logopeda, protože si musí s rodiči a jejich dítětem vybudovat vzájemnou důvěru (Dlouhá et al., 2017).

Klinický logoped má totožné vzdělání jako logoped ve školství, avšak po magisterském studiu si musí projít ještě postgraduálním vzděláním - atestací. Pokud úspěšně absolvuje specializační přípravu zakončenou praxí a atestací, stává se klinickým logopedem. Může tedy pracovat ve své vlastní logopedické ambulanci nebo poradně bez jakéhokoliv dozoru. S klinickým logopedem se lze setkat také na nemocničních odděleních a v lázních (Kolesová, 2016).

Dle Georgiev et al. (2014) se v České republice v roce 2014 nacházelo přibližně 500 klinických logopedů.

2.1 Logopedická intervence

Vymezit a definovat druh činnosti, kterou logoped provádí je obtížné, a proto se začal používat jednotný pojem *logopedická intervence*. Logopedická intervence je „*aktivita, která je specifická pro práci logopeda ve všech jejích oblastech*“ (Lechta, 2003, s. 13, podle Klenková, Bočková, & Bytešníková, 2012, s. 13).

Logopedická intervence v České republice spadá do gesce tří resortů:

- Ministerstva zdravotnictví (MZ),

- Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT),
- Ministerstva práce a sociálních věcí (MPSV) (Valenta, 2014).

Dle Kolesové (2016) je v resortu zdravotnictví logopedická péče poskytována v rámci zdravotního pojištění, pokud však logopedická poradna či ambulance nemá smlouvy s pojišťovnami, klient si tuto péči musí hradit sám. V resortu MPSV se péče zaměřuje zejména na sociální služby.

V resortu školství je logopedická péče hrazena MŠMT a může být poskytována v rámci mateřské školy, kam logoped zpravidla dochází, avšak existuje i možnost, že je zde přímo zaměstnán. Dítě může být rovněž zařazeno do logopedické třídy, jestli takovou alternativu daná mateřská škola poskytuje. Pokud je to žádoucí, lze dítě umístit do logopedické mateřské školy, která se specializuje na děti s vadami řeči (Bytešnicková, 2007). Dle Valenty (2014) jsou ve školách logopedického typu zejména děti s těžším typem NKS. Dále mohou být v mateřské škole realizovány logopedické chvílky, kde je často cíleně rozvíjena řeč a sluchové vnímání dětí. Učitelé se zde věnují básničkám, říkankám, písničkám či dramatizaci (Seefeldt, Castle, & Falconer, 2014).

Logopedická intervence v resortu školství spadá pod školská poradenská zařízení, tedy pod SPC a PPP. SPC se zaměřuje na děti a žáky s vadami řeči, především na prevenci těchto vad řeči a logopedické poradenství a PPP zejména na pomoc při výchově a vzdělávání dětí (Vašíková & Žáková, 2018). V praxi v mateřských školách zajišťuje logopedickou péči logopedický asistent, logoped ve školství či klinický logoped. Svou činnost realizují mimo jiné i ve specializovaných třídách pro děti s NKS, kde je zpravidla snížený počet dětí. Některé specializované školy mají také své vlastní SPC (Neubauer, 2018).

I když se v posledních letech v České republice dostává logopedická intervence do popředí zájmu, stále nejsou její programy dostatečně poskytovány a zpracovávány. Srovnání nám může například poskytnout zahraničí, kde mají uvedené programy i několikaletou tradici (Bytešnicková, 2015).

Logopedická depistáž

Logopedická depistáž, také označována jako logopedický screening, je orientační vyšetření vývoje řeči, které se provádí většinou v mateřských či základních školách pro vybranou skupinu dětí. Jejím cílem je včas zahájit odbornou logopedickou péči a tím snížit následky NKS při dalším vzdělávání. Závěrem bývá shrnutí, popřípadě doporučení logopedické prevence nebo návštěva logopeda, případně SPC (Vašíková & Žáková, 2018).

Miňová (2017) však dodává, že k vyšetření dětí je však potřeba souhlas zákonného zástupce dítěte.

Po realizaci logopedické depistáže v mateřské škole vypracuje logoped zprávu, která obsahuje jména dětí:

- a) u kterých doporučuje logopedickou péči,
- b) které v daný den chyběly a nezúčastnily se vyšetření,
- c) které už logopeda navštěvují.

Zpráva taktéž obsahuje jméno a adresu logopeda, jenž depistáž provedl. Informace rodičům po logopedické depistáži může předat přímo logoped, nebo učitel, který je seznámen s jejími výsledky (Lipnická, 2013).

Logopedická prevence

Logopedická prevence je „*specifická aktivita logopeda, která si klade za cíl identifikaci narušené komunikační schopnosti. Jejím cílem je předejít a zamezit vzniku jejího šíření*“ (Škodová & Jedlička, 2003, podle Vašíková & Žáková, 2018, s. 12).

Dle Bytešnickové (2012) je pro logopedickou prevenci důležitá diagnostika a stimulace, která musí být včasná. Významnou roli při prevenci hrají rodiče, učitelé mateřských škol a odborníci z lékařských i nelékařských oborů, které je do celého procesu potřeba co nejvíce začlenit.

Logopedická prevence je také součástí každodenního programu mateřské školy. Učitel si všímá kvality řečového projevu dítěte, rozvíjí jeho komunikační schopnosti, a také je pro něj mluvším vzorem (Vašíková & Žáková, 2018).

Primární prevence se zaměřuje na předcházení NKS a eliminaci situací, jež ji způsobují. Rovněž se zabývá osvětovou a poradenskou činností (Lipnická, 2013).

Sekundární prevence je ve svém působení zaměřena na skupiny, které označujeme jako rizikové. Zabývá se tím, jak můžeme předcházet NKS a osobami, u nichž se projevuje ohrožení v oblasti komunikace. Zmíněnou prevenci poskytuje zejména logoped (Klenková, Bočková, & Bytešnicková, 2012).

Terciární prevence se soustředí na osoby s NKS. Tuto prevenci může vykonávat pouze logoped či klinický logoped, který se snaží u jedinců předcházet problémům týkající se jejich začlenění do společnosti (Vašíková & Žáková, 2018).

Nezpochybnitelnou výhodou logopedické prevence v mateřské škole je individuální přístup k dítěti a prostředí, které dobře zná. Velkým benefitem je tato forma logopedické péče i pro rodiče, kteří se nemusí uvolňovat z práce a řešit, jak se k logopedovi dopraví. V rámci logopedické prevence se očekává také úzká spolupráce logopeda a učitele mateřské školy, v němž logoped může učiteli doporučit postupy, které může při práci s daným dítětem uplatňovat (Lipnická, 2013). Paul & Norbury (2012) zdůrazňují metaforicky úlohu rodičů jako klíče, bez něhož se nelze obejít, a pokud bude spolupráce fungovat, bude to ve prospěch dítěte.

Logopedická terapie

Logopedická terapie si klade za cíl upravit poruchy a vady výslovnosti jedince. Je volena na základě vývojových specifik, tedy individuálně pro každého. Na kvalitě řeči dítěte má významný podíl i kvalita řeči rodičů a podnětnost prostředí (Dlouhá et al., 2017).

Logopedickou terapii by měl provádět člověk, který na ni má potřebné kompetence, nejlépe tedy klinický logoped. Pokud začne s terapií doma rodič sám, bez jakékoliv odborné pomoci, může u dítěte dojít k osvojení chybných mechanismů, čímž dojde ke zhoršení projevů řeči, které bylo cílem eliminovat. Klinický logoped vždy předvede cvičení, které potom rodič doma praktikuje s dítětem. Následně po týdnu, či jiné smluvené době, přijde dítě s rodičem na kontrolu a logoped volí další vhodná cvičení v závislosti na posunu dítěte (Kolesová, 2016).

Logopedické poradenství

Logopedické poradenství může být poskytováno v logopedické poradně nebo přímo v mateřské škole. Slouží pro rodiče dětí, jejich učitele a může probíhat skupinově nebo individuálně. V dnešní době jsou trendem především vzdělávací kurzy, přednášky a konzultace věnující se individuálnímu případu (Lipnická, 2013).

Pacholík et al. (2015) zastává názor, že díky logopedickému poradenství se rodiče a učitelé mohou primárně setkat s inovativními poznatky, trendy, případně se dozví jak postupovat v terapii. Jde především o hledání společného řešení, jak dítěti pomoci. Spolupráce vychází nejčastěji ze strany mateřské školy, ale také i od rodičů dětí.

Logopedická diagnostika

Logopedická diagnostika je velmi významným činitelem v logopedické prevenci. Týká se zejména dětí předškolního věku. Klenková, Bočková & Bytešnicková (2012, s. 14) tvrdí, že má „*co nejpřesněji postihnout příčiny vzniku, průběh postižení, stupeň, zvláštnosti a také následky narušené komunikační schopnosti.*“ Cílem diagnostiky by mělo být stanovení diagnózy, na jejímž základě může poté logoped navrhnout následnou terapii či prevenci (Bytešnicková, 2015). Do diagnostického procesu může být však například zapojen i pediatr, foniatr, neurolog, psycholog či otorhinolaryngolog. Díky této interdisciplinární spolupráci můžeme vyloučit i jiné obtíže dané osoby (Bočková, 2011).

3 SPOLUPRÁCE MATEŘSKÉ ŠKOLY SE ŠKOLSKÝMI PORADENSKÝMI ZAŘÍZENÍMI

Pro zjištění, jak soukromá mateřská škola spolupracuje s logopedem, je žádoucí si nejprve vymežit termín spolupráce, a také jak mateřská škola spolupracuje se školskými poradenskými zařízeními.

Za spolupráci dle Hartla & Hartlové (2010, s. 545) můžeme označit „*společnou činnost jedinců nebo větších společenstev na vzájemně stanovených cílech, případně dohodnutými metodami.(...) Tedy výsledek jednoho je závislý a podmíněný úspěchem druhého.*“ Také je pro ni typická skutečnost, že lidé odloží své vlastní zájmy, aby pomohli skupině jako celku (Sutton & Douglas, 2013). Může jít rovněž o napojení či kontakt s jinými zařízeními, které jsou jednou z klíčových podmínek efektivního fungování školy jako instituce (Miňová, 2017).

Oproti tomu Pohnětalová (2015, s. 9) poukazuje spíše na to, že spolupráce je proces, kdy se jedná o „*základní formu sociálního chování v sociálních interakcích, jejímž obsahem je společná cesta všech zúčastněných k cíli.*“

Dle Syslové et al. (2016) učitel v mateřské škole dokáže díky každodennímu intenzivnímu kontaktu s dítětem vnímat případné problémy při jeho vzdělávání. Předškolní věk je typický skokovým vývojem dítěte v jeho dovednostech a schopnostech, a tudíž nelze podcenit, že by případné potíže mohly mít vážnější příčinu, kterou musí řešit mateřská škola ve spolupráci s odborníky. Pacholík et al. (2015) však dodává, že v kompetencích učitele mateřské školy není zastupovat činnost některých profesí jako je například logoped, pediatr či psycholog. Ze strany učitele mateřské školy lze zmíněné služby rodičům dítěte doporučit a informovat je o možnostech, jaké mají. Na základě zvýšeného zájmu rodičů mateřská škola může iniciovat s již zmíněnými profesionály navázání spolupráce.

Pokud však škola spolupráci naváže, je také nutné kontaktovat rodiče dítěte, zda s odborným vyšetřením dítěte souhlasí a s ohledem na jeho výsledky se domluvit na dalším postupu, popřípadě na individuálním vzdělávacím plánu pro dítě (Opravilová, 2016).

V předškolním vzdělávání je logoped odborníkem, který zde má své místo. Ať už logoped do mateřské školy dochází nebo je zde nastálo, měla by mateřská škola zajistit místnost či alespoň prostor, kdy nebude při práci s dětmi rušen. Logoped by zde měl mít i odpovídající vybavení, jako nábytek, didaktické pomůcky a hračky, které mu mohou pomoci při práci s dětmi. Speciální terapeutické pomůcky logoped získává z projektové činnosti na základě

odborného poradenství, nebo z jiných zdrojů. Cílem logopeda a vedení mateřské školy je vytvoření kvalitních služeb pro děti rodičů (Lipnická, 2013).

Jehličková In Vrbová et al. (2015) tvrdí, že logopeda mateřské škole doporučí školské poradenské zařízení (ŠPZ), kterému však předchází konzultace o vzájemných možnostech školy a rodičů. Někteří rodiče mohou mít tuto péči již zajištěnu dříve, a proto pak informují školu a SPC o tom, kdo jim uvedenou péči poskytuje. Ve většině případů rodiče s dítětem dochází do logopedické ambulance, avšak i v ideálním případě spolupracuje logoped přímo s danou mateřskou školou. Zmíněná spolupráce spočívá v předávání informací o vzdělávacím programu dané školy a výsledcích vzdělávání dítěte, aby logoped mohl na probíraný vzdělávací obsah v mateřské škole navázat.

Dle Bytešníkové (2015) dále pak logoped doporučí, jak s takovým dítětem má rodič či učitel cíleně pracovat. Pro mateřskou školu je spolupráce s logopedem klíčová, avšak nese s sebou i vážná rizika, které mohou ohrozit rozvoj potřebných dovedností dítěte. Jedná se například o neochotu mateřské školy ke spolupráci, nesouhlas s poskytováním informací o intervenci klinického logopeda mateřské škole, nesouhlas zákonného zástupce dítěte s logopedickou péčí či o vzájemnou nedostatečnou informovanost.

3.1 Funkce školských poradenských zařízení

Jak již bylo zmíněno výše, významnou funkci pro děti, které potřebují odbornou logopedickou péči ve školském resortu, zastávají také školská poradenská zařízení, jako SPC a PPP. Školská poradenská zařízení poskytují logopedickou péči žákům v souladu s platnými předpisy, především vyhláškou č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních (Maštalíř, 2021). Poradenská pomoc školského poradenského zařízení je zakotvena také ve školském zákoně (Školský zákon, 2004).

Pro mateřskou školu představují důležité partnery, kteří pomohou porozumět individuálním zvláštěnostem dítěte a zvolit pro něj vhodný přístup. Obvykle jsou zde standardní služby poskytovány bezplatně, avšak mohou být realizovány až s písemným souhlasem zákonného zástupce dítěte. Účelem těchto služeb není dát dítěti nálepku, že něco nezvládá, ale pomoci mu při jeho vzdělávání v mateřské škole (Syslová et al., 2016). Důležitou roli při spolupráci se ŠPZ hraje také učitel mateřské školy a jeho diagnostická kompetence.

Díky ní může upozornit rodiče dítěte na případné odchylky či problémy v komunikaci a zachytit je v počátečním stadiu (Miňová, 2017).

Mateřská škola by měla mít stanoven plán spolupráce se ŠPZ, kam mimo jiné spadá i oblast logopedické péče. Jedná se především o informační a osvětovou činnost pro ředitele, učitele mateřských škol a veřejnost, která je prováděna ve prospěch dítěte (Bečvářová, 2010).

Učitelé mateřských škol mohou od ŠPZ využít také nabídky informačních letáků či metodických materiálů, zapůjčení odborné literatury, pomůcek a také návštěvy vzdělávacích akcí a seminářů. Pedagogičtí pracovníci mají také možnost požádat o konzultaci se zaměstnancem ŠPZ buď telefonicky, nebo si mohou sjednat schůzku (Syslová et al., 2016).

Speciálně-pedagogické centrum (SPC)

V SPC jsou poskytovány poradenské služby dětem a žákům se zdravotním postižením či znevýhodněním a podle druhu postižení bývají také členěna. Existují například SPC pro jedince se zrakovým, sluchovým, mentálním nebo tělesným postižením či s NKS (Švarcová, 2012). Podle Vašíkové & Žákové (2018, s. 17) je „*náplní práce těchto center je realizace depistáže, evidence dětí s vadami řeči, logopedická diagnostika, integrace, tvorba individuálních vzdělávacích plánů pro integraci, supervize, metodika logopedické terapie, přednášková a vzdělávací činnost*“. Dále jsou zde podle Syslové et al. (2016) zpracovávány podklady k rozhodnutí daných orgánů pro zařazení dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do škol a školských zařízení. Vzhledem k poptávce po těchto službách, může docházet k přetížení daných center. SPC může být zřízeno jako součást školy, ale může fungovat i samostatně. Mezi pracovníky uvedeného školského poradenského zařízení patří psycholog a speciální pedagog. Dále zde však probíhá aktivní spolupráce s lékařem, konkrétně s pediatrem, neurologem, otorinolaryngologem či foniatrem (Klenková, Bočková, & Bytešnicková, 2012).

Pedagogicko-psychologická poradna (PPP)

PPP poskytuje pedagogicko-psychologické poradenství a také pomoc při výchově a vzdělávání žáků rodičům, školám a školským zařízením či pedagogickým pracovníkům. Pracuje zde tým složený z psychologa, speciálního pedagoga a sociálního pracovníka (Bendová, 2015). Švarcová (2012) tvrdí, že záměrem poradny je také péče a diagnostika dětí

a žáků. Pracovníci poradny provádí svou činnost ambulantně pro jednotlivce nebo přímo dochází do škol a školských zařízení (Bytešnicková, 2007). Pro děti předškolního věku je zde realizováno vyšetření školní zralosti, řešení problémů v sociálním a psychickém vývoji dětí a vzdělávání dětí nadaných (Syslová et al., 2016).

II. PRAKTICKÁ ČÁST

4 METODOLOGIE VÝZKUMU

Praktická část bakalářské práce využívá zjištěných poznatků z teoretické části. Výzkum se zabývá spoluprací soukromé mateřské školy a logopeda z pohledu učitele soukromé mateřské školy. Nejprve byly stanoveny výzkumné cíle a otázky, na jejichž základě byl poté vytvořen dotazník. Získaná data byla zpracována, vyhodnocena a interpretována, následně z nich byly vyvozeny závěry a doporučení pro praxi. Vzhledem k tomu, že se jedná o první výzkum výzkumníka, je zde uvedena také podkapitola, která popisuje limity výzkumu.

4.1 Cíle výzkumu

V této podkapitole jsou uvedeny cíle výzkumu. Jedná se o jeden hlavní cíl, z něhož pak vyplývají tři dílčí cíle.

Hlavní cíl výzkumu:

- zjistit, jak probíhá spolupráce logopeda a soukromé mateřské školy

Dílčí cíle výzkumu:

1. zjistit, jak často je realizována logopedická péče u dětí ze soukromé mateřské školy logopedem
2. porovnat, jak se spolupráce soukromé mateřské školy s logopedem liší oproti státní mateřské škole
3. zjistit, s jakými školskými poradenskými zařízeními soukromá mateřská škola spolupracuje

4.2 Výzkumné otázky

V této podkapitole jsou zmíněny výzkumné otázky šetření, které byly odvozeny ze stanovených výzkumných cílů. Jedná se o jednu hlavní výzkumnou otázku a tři otázky dílčí.

Hlavní výzkumná otázka:

- Jak probíhá spolupráce logopeda a soukromé mateřské školy?

Dílčí výzkumné otázky:

VO 1: Jak často je realizována logopedická péče u dětí ze soukromé mateřské školy logopedem?

VO 2: Jak se liší spolupráce soukromé mateřské školy s logopedem oproti státní mateřské škole?

VO 3: S jakými školskými poradenskými zařízeními soukromá mateřská škola spolupracuje?

4.3 Výzkumný soubor

Výzkumným souborem pro bakalářskou práci se staly učitelky soukromých mateřských škol v České republice. Jednalo se tedy o dostupný výběr respondentů. Tento výzkumný vzorek jsem zvolila z toho důvodu, protože jsou to učitelky, které pracují v soukromých mateřských školách a ví nejlépe, jak zmíněná spolupráce probíhá v daném typu mateřské školy. Výzkumný vzorek tvořilo 102 respondentů.

Předvýzkum byl proveden v únoru 2023 a hlavní výzkumné šetření na přelomu února a března 2023.

4.4 Výzkumná metoda

Výzkumné šetření zvoleného tématu bakalářské práce bylo pojato kvantitativně orientovaným designem výzkumu. Za výzkumnou metodu byl zvolen elektronický dotazník vzhledem k tomu, že cílem bylo oslovit co největší počet respondentů napříč všemi kraji České republiky.

Dle Gavory (2010) je dotazník nejrozšířenější metodou kvantitativního výzkumu, která je určena především na hromadné zjišťování údajů. Jeví se jako snadný na tvorbu, avšak ne vždy lze touto zdánlivou jednoduchostí ve výsledku dosáhnout toho, čeho chceme, pokud nejsou správně naformulované jednotlivé položky v dotazníku. Před administrací dotazníku respondentům by měl být realizován předvýzkum pro ověření, zda jsou jeho položky srozumitelné i pro vzorek potenciálních dotazovaných.

Před samotným výzkumným šetřením byl proveden předvýzkum s pěti respondenty. Na malém vzorku byla tedy ověřena srozumitelnost jednotlivých položek dotazníku a správnost jejich formulací. Na základě předvýzkumu byly položky v dotazníku upraveny.

Dotazník se skládá ze tří částí, konkrétně se jedná o vstupní, hlavní a závěrečnou část. Obsahuje celkem 19 položek. Zahrnuje demografické položky, dále položky zjišťující frekvenci logopedické péče u dětí v soukromých mateřských školách, rozdíly ve spolupráci s logopedem oproti státní mateřské škole, a s jakými školskými poradenskými zařízeními soukromé mateřské školy spolupracují. Nachází se v něm 10 uzavřených, 8 polouzavřených a 1 otevřená položka. Administrace dotazníku byla zajištěna prostřednictvím sociálních sítí a pomocí emailu. Dotazník v portálu Survio otevřelo 129 respondentů. Vyplnilo ho celkem 105 respondentů, avšak 3 dotazníky musely být z výzkumného šetření vyřazeny kvůli nesprávnému vyplnění otevřené otázky.

Vzor dotazníku je součástí bakalářské práce jako příloha.

4.5 Zpracování získaných dat

Shromážděná data z dotazníkového šetření byla roztríděna, zpracována a vyhodnocena v programu Microsoft Excel. Data od respondentů byla zapsána do tabulek četností, které byly následně zpracovány do výsečových grafů. Otevřená otázka byla však nejprve zpracována do dílčích kategorií a až poté vyhodnocena.

5 VYHODNOCENÍ A INTERPRETACE ZÍSKANÝCH DAT

V této kapitole jsou uvedeny výsledky dotazníkového šetření, jehož výzkumným souborem byly učitelky soukromých mateřských škol v České republice. Získaná data byla analyzována a následně vyhodnocena. Odpovědi jsou znázorněny ve výsečových grafech. Nejprve jsou zde uvedeny informace o respondentech a až poté data zaměřená na spolupráci soukromé mateřské školy s logopedem.

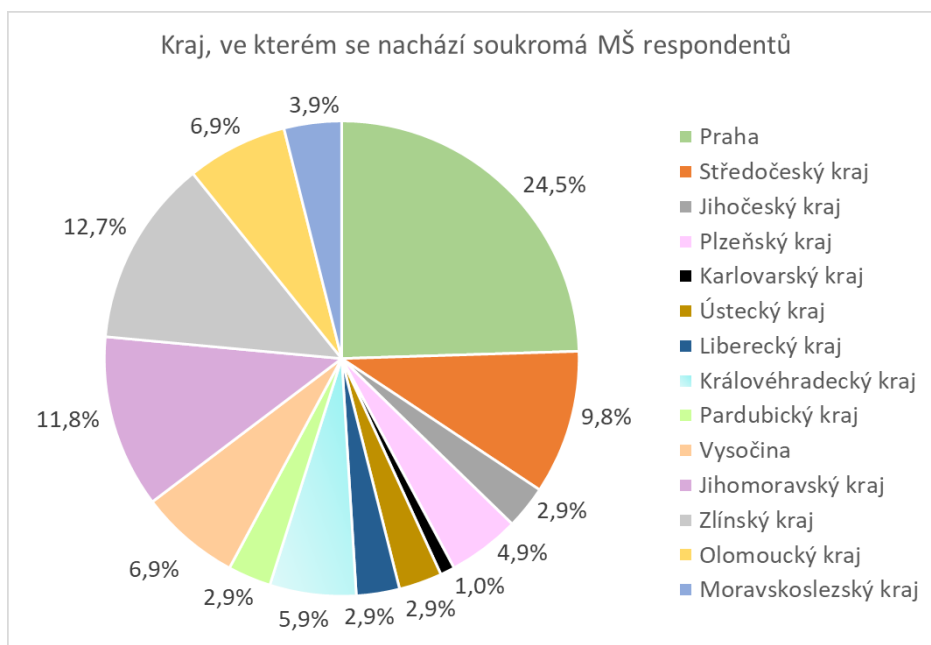
Položka č. 1: Pohlaví respondenta

Jak již bylo výše zmíněno, dotazníkového šetření se zúčastnilo celkem 102 respondentů. Lze tedy jednoznačně konstatovat, že na výzkumu participovalo pouze ženské pohlaví, což není žádnou výjimkou, protože se v dnešní době setkáváme s feminizací v profesi učitele mateřské školy. Výzkumného šetření se tedy zúčastnilo 102 žen.

Položka č. 2: V jakém kraji se nachází Vaše soukromá mateřská škola?

Česká republika je složena ze 14 krajů a v každém z nich se nachází soukromé mateřské školy (Český statistický úřad, 2022). Výzkumný soubor dotazníkového šetření obsahuje učitelky z každého zmíněného kraje (Graf 1). Zastoupení počtu odpovědí učitelů ze soukromých mateřských škol téměř kopíruje model jejich počet a rozmístění v naší zemi. Ze zjištěných dat vyplývá, že nejvíce respondentů, tedy 25, bylo z Prahy. Tento kraj uvedla téměř čtvrtina dotazovaných (24,5 %). Druhé největší zastoupení měl Zlínský kraj, který ve své odpovědi uvedlo 13 učitelek soukromých mateřských škol (12,7 %) a třetí nejpočetnější skupinou byli respondenti z Jihomoravského kraje. Jejich zastoupení činilo 11,8 % s celkovým počtem 11 responzí. Ze zjištěných dat vyplývá, že kraj Středočeský je čtvrtým nejvíce zmiňovaným a označilo ho 10 respondentů (9,8 %). Následuje kraj Vysočina a Olomoucký kraj se sedmi respondenty (6,9 %). V úvodu teoretické části bylo popsáno, že kraj Vysočina společně s Karlovarským a Pardubickým krajem patří z hlediska četnosti soukromých mateřských škol mezi méně početné, avšak překvapivé je, že výzkumný soubor dotazníkového šetření ukazuje, že kraj Vysočina je zde pátým nejvíce zastoupeným stejně jako Olomoucký kraj. Následuje Královéhradecký kraj, který se díky 6 responzím dostal na šestý nejvíce zastoupený kraj výzkumu. Odpověď *Plzeňský kraj* vybralo 5 respondentů (4,9 %) a o jednu odpověď méně zvolily 4 učitelky soukromých mateřských škol z Moravskoslezského kraje s procentuálním zastoupením 3,9 %.

Mezi nejméně četné odpovědi řadíme dotazované z Jihočeského, Ústeckého, Libereckého a Pardubického kraje, jejichž odpovědi za každý z těchto krajů pokrývají 3 respondenti (2,9 %). Nejmenší zastoupení má ve výzkumném souboru kraj Karlovarský s jedním respondentem (1%).

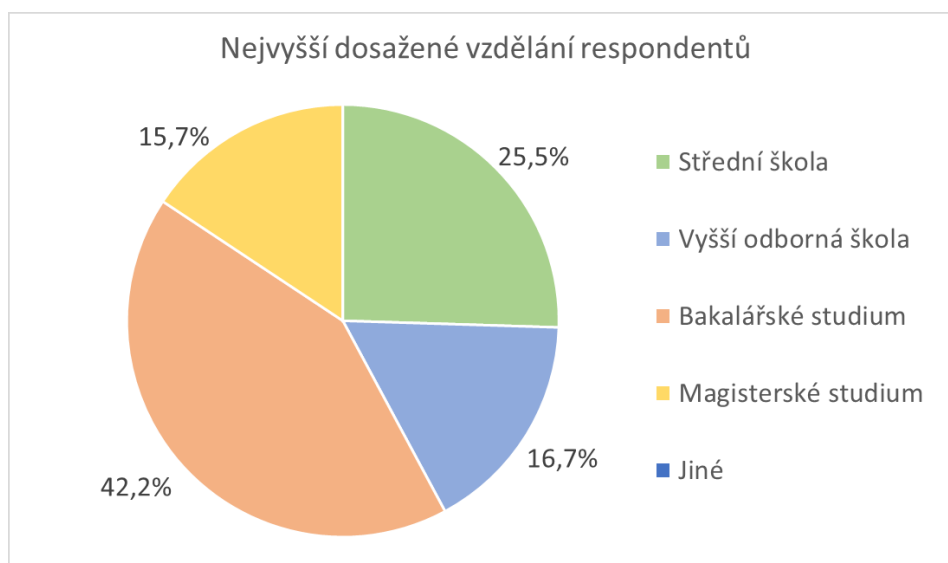

Graf 1 – Kraj, ve kterém se nachází soukromá MŠ respondentů

Položka č. 3: Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

Položka dotazující se na vzdělání respondentů byla do výzkumného šetření zařazena z toho důvodu, že u učitelek s vyšším vzděláním předpokládáme, že se v průběhu svého studia setkaly se s předmětem zaměřeným na sociální pedagogiku. Tudíž se lze domnívat, že se více orientují v terminologii týkající se oboru logopedie a jejího propojení s pedagogickou praxí. Relativní četnost odpovědí respondentů můžeme vidět v grafu 2. Ze získaných dat vyplývá, že 43 dotazovaných, představující 42,2 % z celkového výzkumného souboru, bylo absolventy bakalářského studia. Zmíněnou odpověď respondenti označovali nejčastěji. Druhou nejpočetnější skupinou byly absolventky středních škol, jejichž 26 odpovědí činilo procentuální zastoupení 25,5 %. Mezi odpovědi s nejmenším počtem výběru řadíme respondenty, kteří vystudovali vyšší odbornou školu, jejichž 17 responzí se podílí 16,7 % z celého výzkumného souboru. Dále zde byli uvedeni absolventi magisterského studia, kde celkových 16 odpovědí představovalo relativní četnost 15,7 %. Odpověď pro doplnění jiného dosaženého vzdělání nebyla využita žádným z respondentů. Dotazovaní s bakalářským a magisterským vzděláním nejčastěji pocházeli

z kraje Praha. Oproti tomu učitelky soukromých mateřských škol se středním či vyšším odborným vzděláním pocházely nejvíce ze Zlínského a Středočeského kraje.

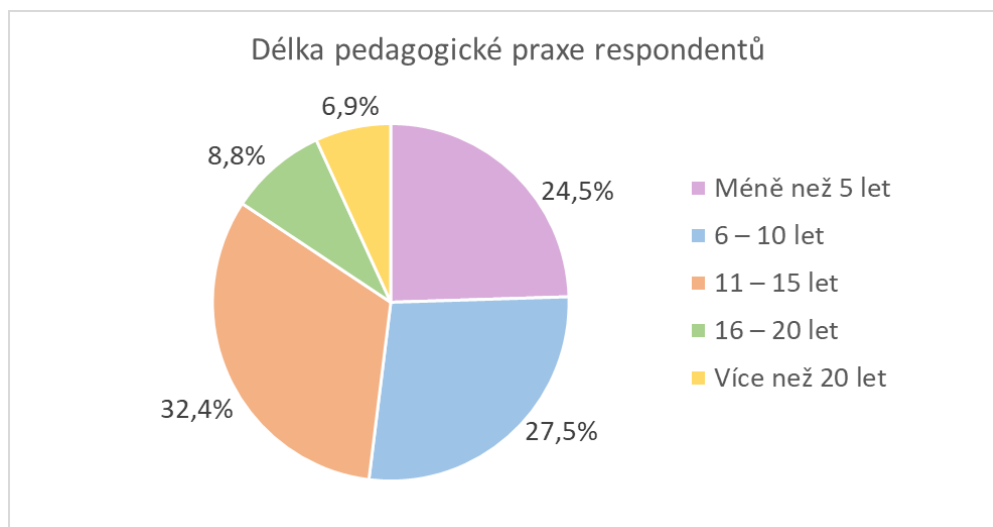

Graf 2 – Nejvyšší dosažené vzdělání respondentů

Položka č. 4: Jaká je délka Vaší pedagogické praxe?

Položka zjišťující délku pedagogického působení respondentů (Graf 3) byla do dotazníkového šetření zařazena z toho důvodu, protože je předpokládáno, že učitelé soukromých mateřských škol s delší pedagogickou praxí budou mít více zkušeností se spoluprací daného typu mateřské školy s logopedem. Zároveň součástí výzkumného souboru mohou být i učitelé, kteří mají zkušenost s prací ve státní mateřské škole, na jejichž základě lze tyto přístupy komparovat. Největší zastoupení měli respondenti, jejichž pedagogické působení se pohybuje v rozmezí 11 – 15 let. Zmíněnou odpověď vybralo 33 respondentů a její relativní četnost odpovídala 32,4 % z celého výzkumného souboru. Druhou nejčastěji volenou responzí představovaly učitelky soukromých mateřských škol s délkou praxe 6 – 10 let, jejichž zastoupení dvaceti osmi odpovědí představovalo procentuální zastoupení 27,5 %. Oproti tomu téměř čtvrtinu (24,5 %) výzkumného vzorku tvořily začínající učitelky soukromých mateřských škol s délkou praxe do pěti let, které se na výzkumu podílely celkovým počtem dvaceti pěti odpovědí. Čtvrtou nejčastěji vybíranou odpovědí respondentů byla délka pedagogické praxe v rozpětí 16 – 20 let (8,8 %). Poslední a nejméně početnou skupinou byli dotazovaní s délkou pedagogického působení více než 20 let. Relativní četnost jejich responzí dosáhla téměř 7 % s celkovým počtem sedmi odpovědí. Nejdelší pedagogickou praxi měli v průměru respondenti z kraje Praha,

naopak nejkratší učitelky soukromých mateřských škol z Jihočeského a Karlovarského kraje.

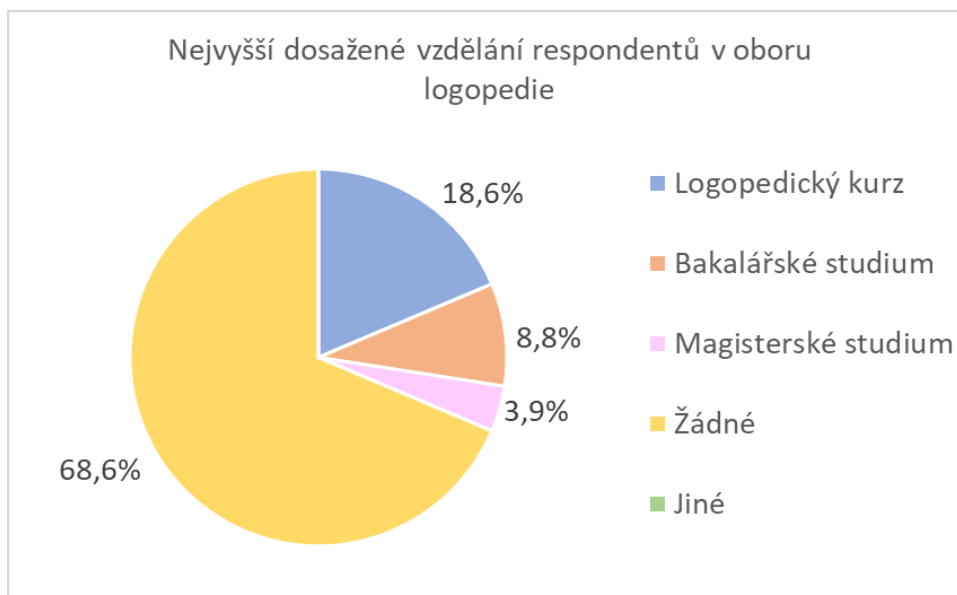

Graf 3 – Délka pedagogické praxe respondentů

Položka č. 5: Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání v oboru logopedie?

Vzhledem k tomu, že cílem práce je zjistit, jak spolupracuje soukromá mateřská škola a logoped, je potřeba zvážit také možnost, že logoped je přímo zaměstnancem dané mateřské školy. Proto je důležité získat informace o tom, zda mají učitelé vzdělání v oboru logopedie (Graf 4). V dnešní době se setkáváme čím dál častěji s tím, že v těchto institucích jsou učitelé, kteří mají vzdělání zaměřené na speciální pedagogiku se státní závěrečnou zkouškou z logopedie, studovali přímo logopedii či absolvovali kurz logopedické prevence (Kolesová, 2016). Téměř 69 % respondentů v dotazníku uvedlo, že nemá žádné logopedické vzdělání. Nabízí se tedy vysvětlení, že soukromá mateřská škola, v níž pracují, již má svého logopeda, který je zde nastálo, nebo do tohoto předškolního zařízení dochází. Také však s logopedem nemusí navazovat žádnou spolupráci a odpovědnost v tomto ohledu může přenechávat na rodičích dětí. Druhou nejpočetnější skupinou byly učitelky s logopedickým kurzem, které se svými devatenácti responzemi představovaly relativní četnost 18,6 % z celého výzkumného souboru. Dle Vašíkové a Žákové (2018) díky kurzu logopedické prevence respondenti mohou doporučit rodičům jak postupovat při odhalení NKS a díky jejich znalostem z kurzu může také probíhat efektivnější spolupráce s logopedy. Mezi další odpovědi patřilo také 9 respondentů s bakalářským vzděláním, kteří se ve výzkumu podíleli procentuálním zastoupením 8,8 % a 4 respondenti s magisterským studiem, kteří představovali relativní četnost 3,9 % ve výzkumném souboru. Tyto osoby mohou

provádět s dětmi v mateřské škole cílenou logopedickou péči. Avšak činnost logopedického asistenta by měla být pod supervizí klinického logopeda či logopeda ze ŠPZ (Klenková, Bočková, & Bytešníková, 2012). Odpověď pro doplnění jiného dosaženého vzdělání v oboru logopedie nebyla využita. Největší míra učitelek soukromých vzdělaných v oboru logopedie se nacházela v kraji Praha, naopak nejméně jich bylo v Karlovarském kraji.

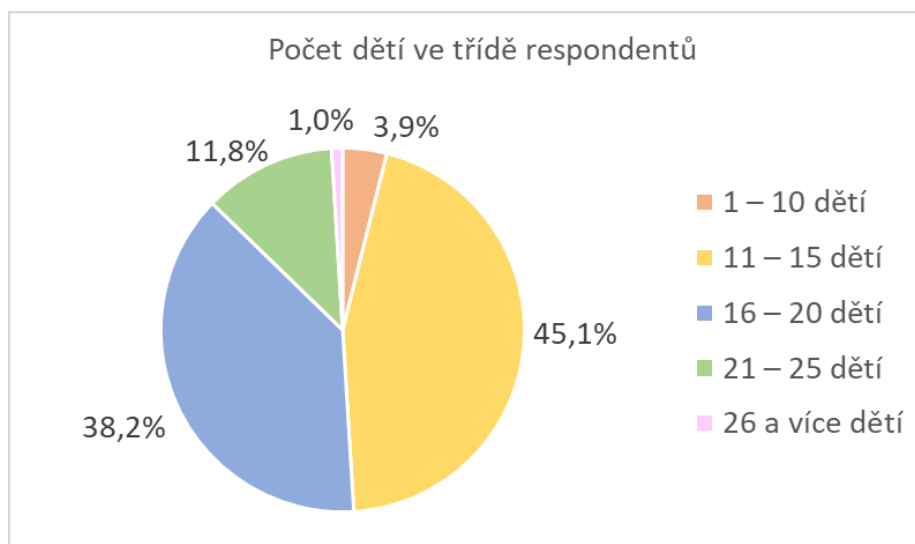

Graf 4 – Nejvyšší dosažené vzdělání respondentů v oboru logopedie

Položka č. 6: Kolik dětí je ve Vaší třídě?

Počet dětí ve třídě je významným činitelem výchovy a vzdělávání v mateřských školách. Odvíjí se od něj také personální zajištění, spolupráce s odborníky či financování mateřské školy. Pro soukromé mateřské školy je typické, že ve svých třídách mají menší počty dětí než tomu v mateřských školách státních (Opravilová, 2016). Proto je žádoucí zjistit, kolik dětí dochází do třídy respondentů (Graf 5). Nejčastěji respondenti v dotazníku uváděli, že ve svých třídách mají 11 – 15 dětí. Tuto odpověď označilo 46 respondentů, což představovalo téměř polovinu (45,1 %) výzkumného souboru. Došlo zde tedy k potvrzení od Opravilové (2016) výše, že v soukromých mateřských školách jsou zastoupeny ve třídách zejména menší dětské kolektivy. Následuje druhá nejvíce častá odpověď, kde učitelky soukromých mateřských škol uváděly, že ve svých třídách mají 16 – 20 dětí. Zmíněnou responzi označilo 39 učitelek s procentuálním zastoupením 38,2 %. Třetí nejvíce četnou odpověď představovali respondenti, kteří zvolili odpověď 21 – 25 dětí. Zvolilo ji 12 respondentů (11,8 %). Mezi další odpovědi patřili 4 respondenti s procentuálním zastoupením 3,9 %, kteří uvedli, že v jejich třídě se vzdělává 1 – 10 dětí.

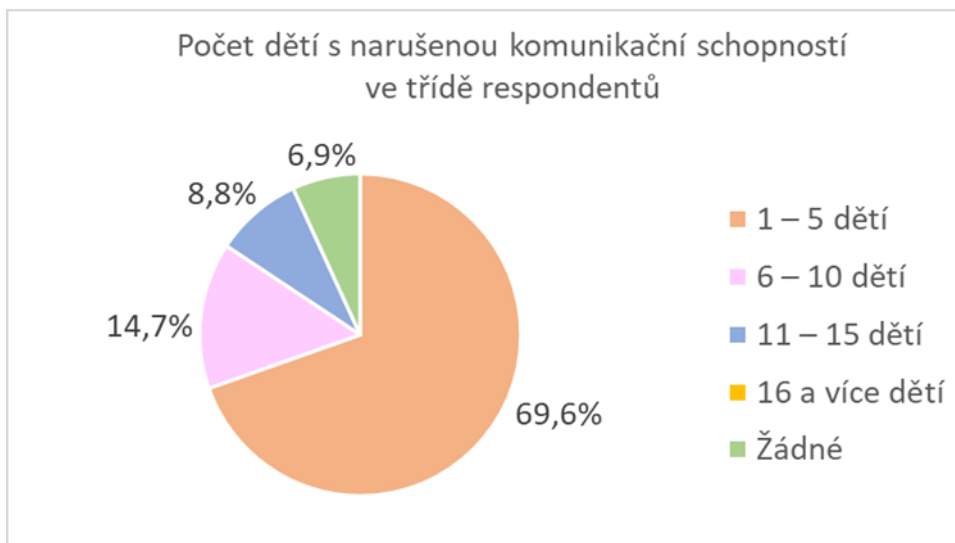
Responzí s nejmenším počtem odpovědí se stala možnost *26 a více dětí*, kterou označil pouze jeden respondent (1 %). Nejvyšší počet dětí ve třídě byl uveden v soukromé mateřské škole ve Zlínském kraji, zatímco nejnižší počet byl odhalen v kraji Praha, Vysočina, a také v Libereckém a Pardubickém kraji.

Graf 5 – Počet dětí ve třídě respondentů

Položka č. 7: Kolik dětí s narušenou komunikační schopností je ve Vaší třídě?

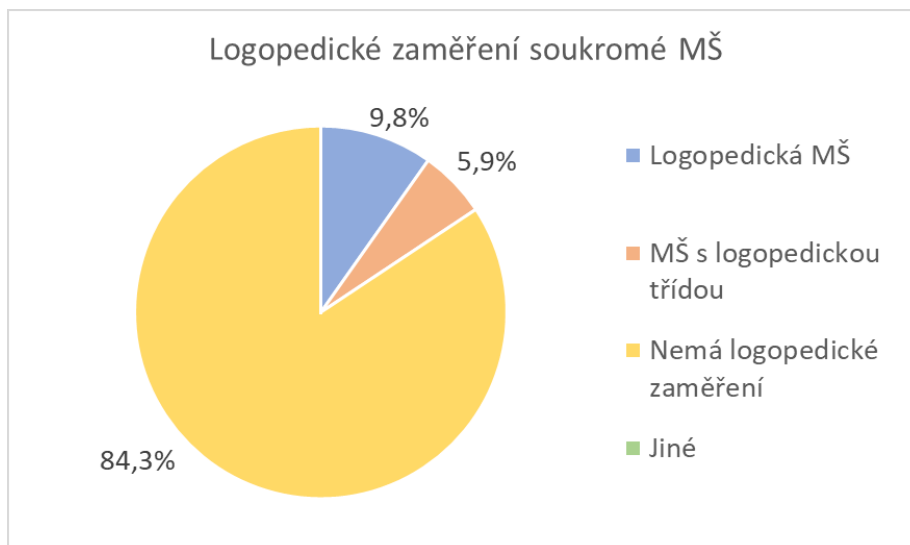
Vybraná položka byla do dotazníku vybrána vzhledem k tomu, že ke zjištění spolupráce soukromé mateřské školy a logopeda je také žádoucí informace o počtu dětí s NKS v jednotlivých třídách mateřských škol respondentů (Graf 6). Lze tedy předpokládat, že respondenti, u nichž se vyskytuje dítě s NKS, nebo s ním za dobu své pedagogické praxe mají zkušenost, budou také vědět, jak daná instituce spolupracuje s logopedem. Téměř 70 % respondentů v dotazníku uvedlo, že mají ve své třídě 1 – 5 dětí s NKS, konkrétně se jednalo 71 respondentů. Dále 15 respondentů (14,7 %) ve své odpovědi uvedlo, že se v jejich třídě nachází 6 – 10 dětí s NKS. Třetí nejčastěji zmiňovanou odpovědí bylo 11 – 15 dětí s NKS ve třídě, kde se zejména jednalo o logopedické mateřské školy či logopedické třídy, v nichž se dětem cíleně věnuje logoped. Dále také 7 respondentů (6,9 %) uvedlo, že ve své třídě nemají žádné dítě s NKS. Odpověď *16 a více dětí* nebyla respondenty v dotazníkovém šetření využita. Mezi kraje, kde se nacházel největší počet dětí s NKS patřila Praha a Středočeský kraj, naopak nejméně jich bylo v Jihočeském a Karlovarském kraji.

Graf 6 – Počet dětí s NKS ve třídě respondentů

Položka č. 8: Má Vaše soukromá mateřská škola nějaké logopedické zaměření?

Jak již bylo zmíněno výše, větší koncentrace dětí s NKS v mateřské škole může mít za následek vyčlenění samostatné logopedické třídy. Avšak existují i logopedické mateřské školy, které se zaměřují přímo na děti s vadami řeči (Bytešníková, 2007). Proto je potřeba zjistit, zda mají soukromé mateřské školy respondentů nějaké logopedické zaměření (Graf 7), protože v těchto institucích se může spolupráce soukromé školy s logopedem od institucí, které žádné zmíněné zaměření nemají, lišit. Více než tři čtvrtiny respondentů (84,3 %) v dotazníkovém šetření uvedli, že jejich soukromá mateřská škola nemá žádné logopedické zaměření. Druhou nejpočetnější responzí se stala *logopedická mateřská škola*, kterou označilo 10 učitelek soukromých mateřských škol. V celkovém zastoupení výzkumného souboru se tyto předškolní zařízení podílely necelými deseti procenty. Respondenti také v šesti případech vybrali odpověď *mateřská škola s logopedickou třídou*. Odpověď pro jiné zaměření mateřské školy nebyla v této položce využita. Nejvíce soukromých mateřských škol s logopedickým zaměřením měl Moravskoslezský kraj, a také kraj Praha. Je zcela pochopitelné, že více soukromých mateřských škol s logopedickým zaměřením mělo přímo ve své mateřské škole logopeda jako zaměstnance. Naopak nejméně jich bylo v Ústeckém a Karlovarském kraji.

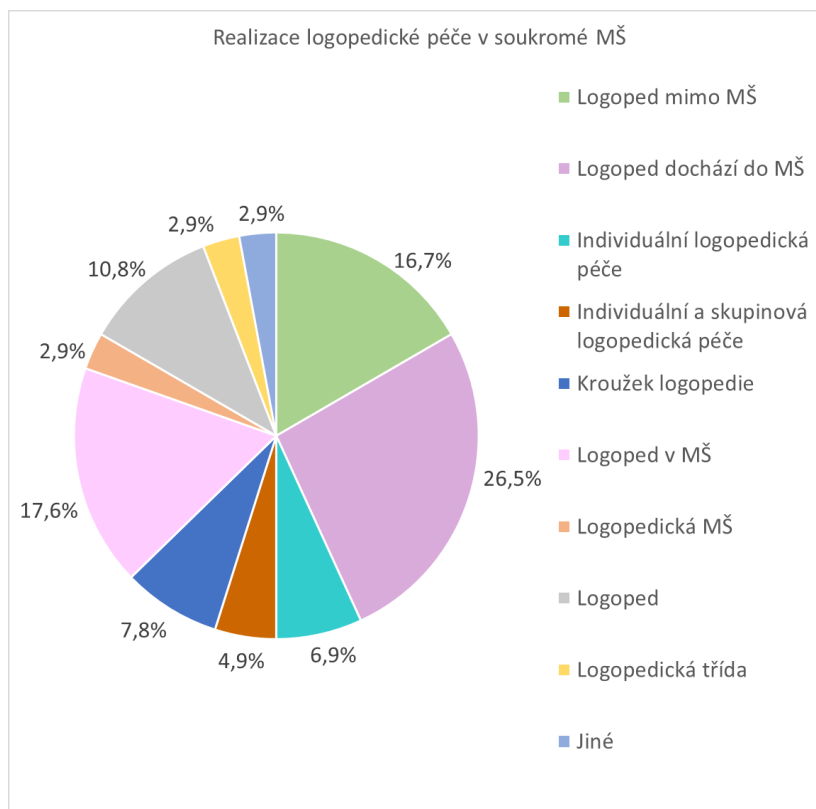

Graf 7 – Logopedické zaměření soukromé MŠ

Položka č. 9: Jakým způsobem je ve Vaší soukromé mateřské škole realizovaná logopedická péče?

Pro odhalení průběhu spolupráce soukromé mateřské školy a logopeda je pro klíčové zjistit, jak v dané instituci probíhá logopedická péče (Graf 8). Jelikož se jednalo o otevřenou položku, bylo potřeba ji nejprve uspořádat do kategorií a až poté vyhodnotit. Ze získaných dat vyplývá, že nejvíce respondentů uvedlo, že ve většině případů logoped dochází do soukromé mateřské školy. Jednalo se zejména o logopedické asistenty, logopedy ve školství a také o klinické logopedy, kteří do uvedených mateřských škol chodí za účelem logopedické péče či za realizací logopedického screeningu. Tuto responzi zvolilo 27 respondentů, což představovalo necelých 27 % z celého výzkumného souboru. Druhou nejčastější odpovědí bylo, že logoped se nachází přímo v mateřské škole. Zmíněnou responzi uvedlo 17,6 % učitelek soukromých mateřských škol. Mezi osmnácti odpověďmi se vyskytovaly nejčastěji výroky o tom, že v mateřské škole je zaměstnána logopedická asistentka či školský logoped. Třetí nejvíce uváděnou responzi představovala realizace logopedické péče mimo mateřskou školu. Jedná se o zejména o péči, kterou rodiče vyhledávají sami a často na své vlastní náklady. Tuto odpověď uvedlo téměř 17 respondentů (16,7 %). Velmi častou responzí na položku se stala odpověď *logoped*. Avšak vzhledem k tomu, že v této odpovědi nebylo blíže specifikováno, jak často je logopedická péče realizována nebo zda logoped do mateřské školy dochází či nikoliv, vznikla pro tuto odpověď samostatná kategorie. Zvolilo ji celkem 11 učitelek soukromých mateřských škol s procentuálním zastoupením 10,8 %. V dnešní době se také často můžeme setkat

s logopedickými kroužky v mateřských školách, kde se dětem cíleně věnuje logoped (Lipnická, 2013). Proto také není překvapivé, že ve výzkumném vzorku se v 7,8 % vyskytla také tato možnost logopedické péče. Kroužek logopedie uvedlo celkem 8 respondentů. Další samostatnou kategorií tvořila individuální skupinová péče s celkovými sedmi responzemi (6,9 %). O dvě responze méně mělo označení *individuální a skupinové logopedické péče*, kterou uvedlo 5 učitelek soukromých mateřských škol. Jejich procentuální zastoupení v celkovém počtu odpovědí na danou položku představovalo téměř 5%. Odpovědi *logopedická třída a logopedická mateřská škola* se zde objevily v dotazníkovém šetření ve stejné četnosti. Každou z uvedených responzí zvolily 3 učitelky soukromých mateřských škol s procentuálním zastoupením necelých tří procent. Poslední kategorií, která vzešla z této položky, je kategorie s názvem *jiné*, v níž 3 respondenti (2,9 %) uváděli odpovědi jako „preventivní“, „v průběhu řízené činnosti“ či „logopedická péče je součástí ŠVP“. Odpověď uvádějící logopedickou péči jako součást ŠVP však neodpovídá na konkrétní položenou otázku. V dalších dvou odpovědích zmíněná kategorie poukazuje zejména na neznalost respondentů pojmů týkajících se oblasti logopedie. Zde z responzí konkrétně vyplývá, že si respondenti pletou pojem logopedické prevence a logopedická péče. Obě dvě odpovědi uvedli respondenti se středoškolským vzděláním.

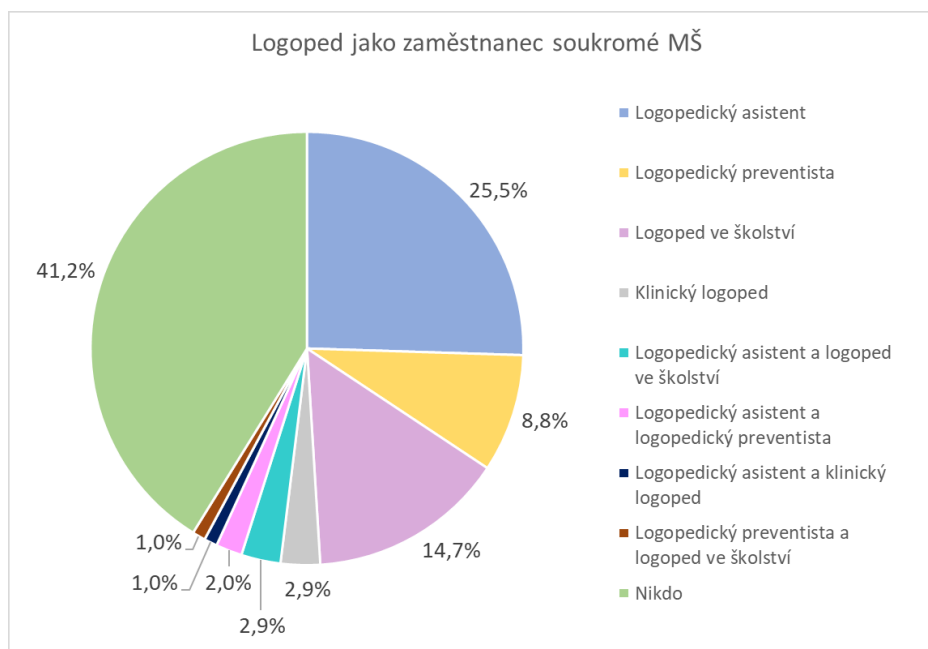

Graf 8 – Realizace logopedické péče v soukromé MŠ

Položka č. 10: Je ve Vaší soukromé mateřské škole zaměstnán někdo z osob zajišťující logopedickou péči?

Uvedená položka souvisí s předchozí. Avšak v té nynější už je poukázáno na to, zda logoped pracuje v soukromé mateřské škole respondentů, což by významně mohlo ovlivnit jejich spolupráci (Graf 9). Respondenti mohli v této položce označit více odpovědí. Z výzkumného šetření vyplynulo, že 41,2 % respondentů představujících 42 odpovědí, uvedlo, že ve své soukromé mateřské škole nemají zaměstnaného žádného logopeda. Lze se tedy domnívat, že logoped do instituce dochází, nebo logopedická péče není ze strany soukromé mateřské školy zajišťována. Druhou nejčastější odpověď pokrylo tvrzení, že v soukromé mateřské škole je zaměstnán logopedický asistent. Zmíněnou responzi uvedlo 26 učitelek soukromých mateřských škol, které představovaly 25,5% relativní četnost výzkumného souboru. Třetím nejčastějším logopedem uváděným dle respondentů byl logoped ve školství. Ve své responzi ho zmínilo 15 (14,7 %) dotazovaných a uváděly ho učitelky ze soukromých mateřských škol s logopedickým zaměřením i bez něj. Logopedického preventistu označilo 9 respondentů, což představuje 8,8 % z celého výzkumného souboru. Dle Vašíkové a Žákové (2018) se však logopedický preventista absolvováním kurzu logopedické prevence logopedem nestává. Jeho úkolem tedy není napravit výslovnost či provádět logopedickou diagnostiku. Proto je tedy otázkou, zda respondenti nedokázali rozlišit pojem logopedická prevence a logopedická péče či logopedickou péči u nich v soukromé mateřské škole vykonává osoba, která na ni nemá kompetence. Naopak kladným zjištěním bylo, že přímo v mateřské škole je u tří respondentů (2,9 %) zaměstnán klinický logoped. Jak již bylo zmíněno výše, klinický logoped má ve své kompetenci provádět diagnostiku a terapii NKS (Klenková, Bočková, & Bytešníková, 2012). Totožné zastoupení měla v dotazníkovém šetření kombinace dvou různých responzí, a to konkrétně logopedického asistenta a logopeda ve školství. Zmíněná kombinace je překvapivá, protože oba mají kompetence na to stimulovat dítě v jeho řeči a vést kroužek logopedie. Tuto odpověď zvolily převážně učitelky soukromých mateřských škol, které pracují v logopedické mateřské škole. Dále 2 učitelky mateřských škol (2 %) uvedly, že v jejich soukromé mateřské škole je zaměstnán zároveň logopedický preventista a logopedický asistent, avšak je zajímavé, že ani jedna z těchto respondentek neuvedla, že by jejich mateřská škola měla logopedické zaměření. Mezi nejméně volené responze patřila odpověď, že v soukromé mateřské škole pracuje zároveň logopedický asistent a klinický logoped, nebo že zde pracuje logopedický preventista společně s logopedem ve školství.

Obě z odpovědí byly zmíněny pokaždé pouze jedním respondentem (1 %). Konkrétně se jednalo o respondenty z logopedické mateřské školy a mateřské školy s logopedickou třídou.

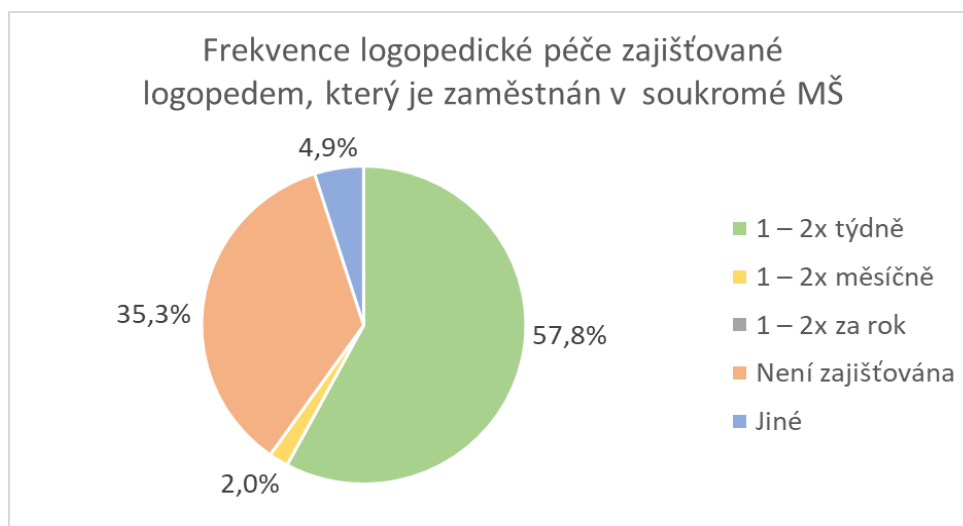

Graf 9 – Logoped jako zaměstnanec soukromé MŠ

Položka č. 11: Jak často je s dětmi ve Vaší soukromé mateřské škole zajišťována logopedická péče některou z osob, která je zaměstnancem MŠ?

Zmíněná položka má přímou návaznost na předchozí. Pokud respondent uvedl, že v mateřské škole, v níž pracuje, je zaměstnán také logoped, je důležité zjistit, jak často vykonává logopedickou péči (Graf 10). Z dotazníkového šetření vyplynulo, že největší zastoupení měla odpověď *1 – 2x týdně*. Uvedlo ji 59 respondentů s procentuálním zastoupením téměř 58 %. Druhou nejvíce zmiňovanou možností představovala odpověď, že logopedická péče není zajišťována nikým ze zaměstnanců soukromé mateřské školy. Označilo ji 36 dotazovaných (35,3 %). Třetí nejvíce zastoupenou responzi reprezentovala možnost *jiné*, kterou zvolilo 5 učitelek soukromých mateřských škol (4,9 %). Bylo zde uváděno, že logopedická péče probíhá „každý den“, „třikrát týdně“, „průběžně“, „dle možností“ či „pravidelně v průběhu vzdělávání“. Z výzkumu tedy vyplývá, že častěji než dvakrát za týden probíhá logopedická péče především v soukromých mateřských školách s logopedickým zaměřením. Oproti tomu zbylé odpovědi opět poukazují na to, že respondenty nemají jasno v termínech jako logopedická prevence a logopedická péče. Mezi nejméně uváděnou odpověď patřila možnost *1 – 2x měsíčně*, kterou vybrali

2 respondenti (2 %). Konkrétně ji zmínily učitelky soukromých mateřských škol bez logopedického zaměření. Responze *1 – 2x za rok* nebyla nikým z výzkumného souboru využita. Nejvíce logopedů, kteří jsou přímo zaměstnanci soukromé mateřské školy, bylo ve výzkumném šetření odhaleno v kraji Praha, Středočeském a Moravskoslezském, naopak nikdo se nenacházel v kraji Karlovarském.

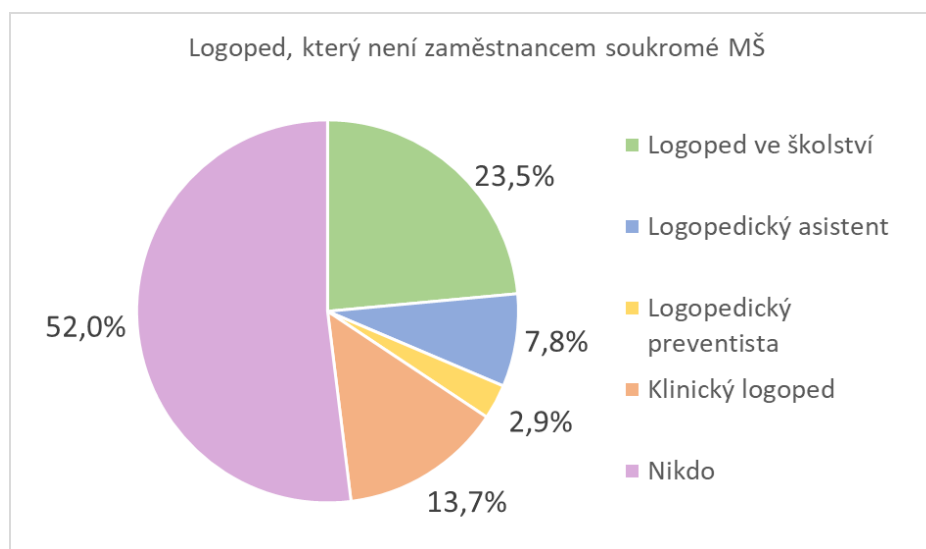

Graf 10 – Frekvence logopedické péče zajišťované logopedem, který je zaměstnán v soukromé MŠ

Položka č. 12: Dochází do Vaší soukromé mateřské školy někdo z osob zajišťující logopedickou péči, která není zaměstnancem MŠ?

Vzhledem k tomu, že již byla prověřena možnost, zda je logoped zaměstnancem soukromé mateřské školy, zaměříme se také na existenci alternativy, že do instituce dochází (Graf 11). Zmíněná možnost se týká zejména těch mateřských škol, které nemají žádného logopeda jako stálého zaměstnance, avšak ukázalo se, že i těch zařízení, které logopeda mají, protože docházející logoped může mít jiné kompetence než ten, který je v soukromé mateřské škole trvalým zaměstnancem. Dotazovaní mohli u této položky označit více odpovědí. Z výzkumného šetření vyplývá, že ve více než v padesáti procentech logoped do soukromé mateřské školy vůbec nedochází. Uvedenou odpověď vybralo 53 respondentů. Lze se tedy domnívat, jak již bylo zmíněno výše, že buď soukromé mateřské školy mají své logopedy jako stálé zaměstnance, nebo soukromá mateřská škola nezajišťuje logopedickou péči vůbec. Druhou nejčastěji zmiňovanou responzí bylo, že do instituce dochází logoped ve školství. Tuto odpověď vybralo 24 učitelek soukromých mateřských škol (23,5 %). Překvapivým zjištěním bylo, že třetí nejvíce zastoupenou možnost představoval klinický logoped.

Dle Kolesové (2016) klinický logoped pracuje ve své logopedické ambulanci nebo poradně bez jakéhokoliv dozoru. Ze zmíněných logopedů dosahuje nejvyšších kompetencí. Řadíme sem například vykonávání individuální logopedické péče či depistáže. Tuto responzi uvedlo 14 učitelek soukromých mateřských škol. Mezi nejméně označované odpovědi patřila možnost *logopedický asistent*, kterou označilo 8 respondentů (7,8 %) a *logopedický preventista* se třemi responzemi (2,9 %). Logopedický asistent, jak již bylo zmíněno výše, má instrukce od klinického logopeda, na jejichž základě může dítě vhodně stimulovat v řeči a výchově dítěte (Otevřelová, 2016). Vykonává tedy činnost, na kterou dosahují jeho kompetence, avšak u logopedického preventisty tomu tak není. Logopedický preventista, jak již bylo zmíněno, se absolvováním kurzu logopedem nestává. Jeho úkolem tedy není napravit výslovnost či provádět logopedickou diagnostiku (Vašíková & Žáková, 2018). Lze tedy polemizovat nad tím, zda v soukromé mateřské škole respondentů poskytuje logopedickou péči osoba nedisponující potřebnými kompetencemi či respondenti nedokáží odlišit pojmy jako logopedická péče a logopedická prevence. Zmíněné responze byly označovány zejména učitelkami s nižším vzděláním.

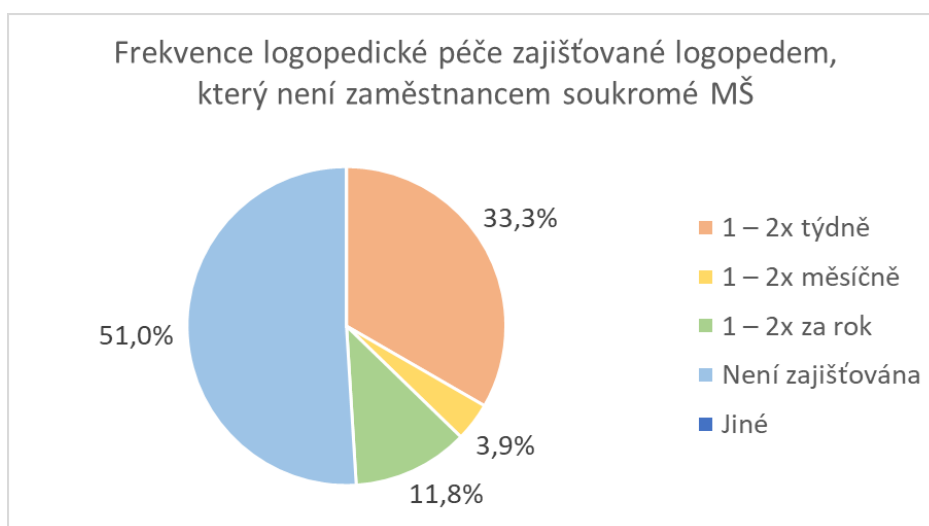

Graf 11 – Logoped, který není zaměstnancem soukromé MŠ

Položka č. 13: Jak často dochází do Vaší mateřské školy někdo z osob zajišťující logopedickou péči, která není zaměstnancem MŠ?

V předešlé položce byli respondenti dotazováni, zda do jejich soukromé mateřské školy dochází logoped. Pokud do ní dochází, je ovšem potřeba zjistit v jaké frekvenci (Graf 12). Z výzkumného šetření vyplynulo, že více než 50 % respondentů vybralo možnost, že do instituce nedochází žádný logoped. Konkrétně se jednalo o 52 responzí. Překvapivým

zjištěním bylo, že tuto odpověď volily i učitelky soukromých mateřských škol, v jejichž předškolním zařízení není logoped ani zaměstnán. Druhou nejčastější uváděnou odpověď představovalo tvrzení *1 – 2x týdně*, kterou zvolilo 34 respondentů (33,3 %). Výrazně menší počet responzí, měla odpověď *1 – 2x za rok*. Zmínilo ji 12 respondentů, jejichž relativní četnost odpovědí ve výzkumném souboru dosahovala 11,8 %. Vzhledem k tomu, že se jedná o delší časový úsek, dochází logoped zejména za účelem vykonání logopedického screeningu, jak již bylo uvedeno v otevřené položce s číslem 9. Nejméně zastoupenou responzí v dotazníkovém šetření dosáhla možnost *1 – 2x měsíčně*, kterou označily pouze 4 učitelky soukromých mateřských škol (3,9 %). Zmíněnou odpověď vybírali respondenti z institucí, které neměly žádné logopedické zaměření. Responze *jiné* nebyla nikým z výzkumného souboru využita.

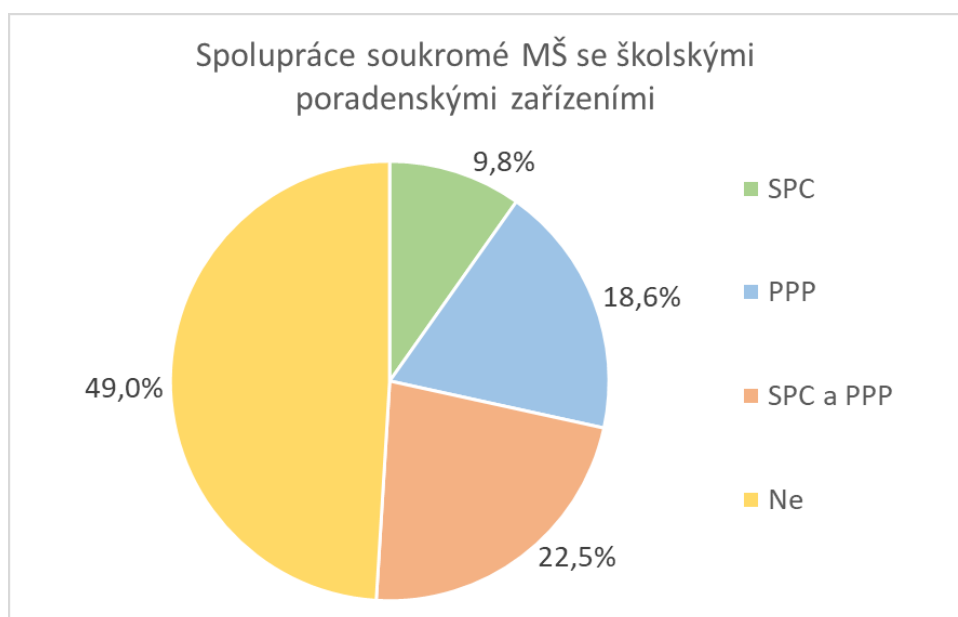

Graf 12 – Frekvence logopedické péče zajišťované logopedem, který není zaměstnancem soukromé MŠ

Položka č. 14: Spolupracuje Vaše soukromá mateřská škola s některými ze školských poradenských zařízení?

Uvedená položka vychází z tvrzení od Ptáčka a Pemové (2013), že soukromé mateřské školy mohou představovat instituce, které vznikly na základě živnostenského zákona a nejsou zapsány v rejstříku škol a školských zařízení, takže se na ně řada povinností nevztahuje. Nemusí se tedy řídit školským zákonem, kde je uvedena konkrétní kapitola s názvem *Poradenská pomoc školského poradenského zařízení* (Školský zákon, 2004). Opravilová (2016) však dodává, že na soukromé mateřské školy mohou být zřizovány i dle školského zákona. Pro uvedený typ předškolního zařízení platí stejná pravidla jako pro mateřské školy

státní. Proto je žádoucí zjistit, jak dané instituce spolupracují se ŠPZ, protože od toho se odvíjí spolupráce s logopedem (Graf 13). Z dotazníkového šetření vyplynulo, že 49 % respondentů v jejich padesáti odpovědích uvedlo, že soukromá mateřská škola, v níž jsou zaměstnáni, nespolupracuje se žádným ze ŠPZ. Jak již bylo zmíněno, jednou z možností je, že se jedná o instituce, které nejsou zapsány v rejstříku škol a školských zařízení. Zařizování logopedické péče tedy buď spadá na soukromou mateřskou školu samotnou, nebo se do jejího obstarání instituce vůbec nemusí angažovat. Dále 23 dotazovaných (22,5 %) uvedlo, že spolupracují s oběma ŠPZ, a to SPC i PPP. Následně 19 učitelek soukromých mateřských škol (18,6 %) zvolilo responzi, že spolupráce probíhá pouze s PPP, oproti tomu o devět učitelek soukromých mateřských škol méně (9,8 %) odpovědělo, že spolupracují pouze se SPC. Pokud tedy soukromá mateřská škola navazuje spolupráci s některým ze ŠPZ, je velké pravděpodobnost, že odtud do předškolního zařízení dochází i logoped, avšak pokud soukromá mateřská škola není zapsána v rejstříku škol a školských zařízení, pravděpodobně ani nespolupracuje se ŠPZ.

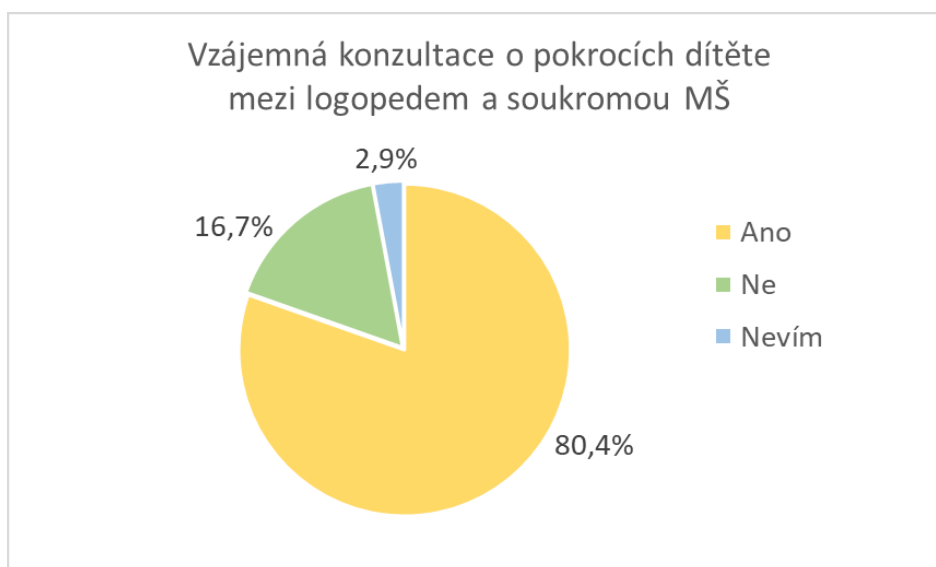

Graf 13 – Spolupráce soukromé MŠ se školskými poradenskými zařízeními

Položka č. 15: Dochází mezi Vaší soukromou mateřskou školou a logopedem ke vzájemné konzultaci o pokrocích dítěte?

Jak již bylo zmíněno výše, ke spolupráci patří také navázání společného kontaktu a vzájemná komunikace dílčích aktérů (Miňová, 2017). Proto je potřebné zjistit, zda dochází ke vzájemné konzultaci o pokrocích dítěte (Graf 14). Více než 80 % respondentů

v dotazníkovém šetření, že ke konzultaci mezi logopedem a soukromou mateřskou školou dochází. Zmíněnou responzi vybralo 82 učitelek soukromých mateřských škol. Odpověď převážně volily respondentky z institucí s logopedickým zaměřením či těch, kam logoped dochází. Druhou nejčastější odpovědí bylo tvrzení, že ke konzultaci o pokrocích dítěte mezi logopedem a soukromou mateřskou školou vůbec nedochází. Uvedené zjištění je však znepokojivé, protože pokud nedochází ke vzájemné konzultaci obou stran, musí být situace těžká jak pro učitele soukromé školy při výběru vzdělávací nabídky, tak pro dítě samotné, a tudíž nemůže docházet k jeho maximální stimulaci a rozvoji. Zmíněnou responzi označilo 17 respondentů (16,7 %). Odpověď *nevím*, zvolily 3 učitelky soukromých mateřských škol (2,9 %).

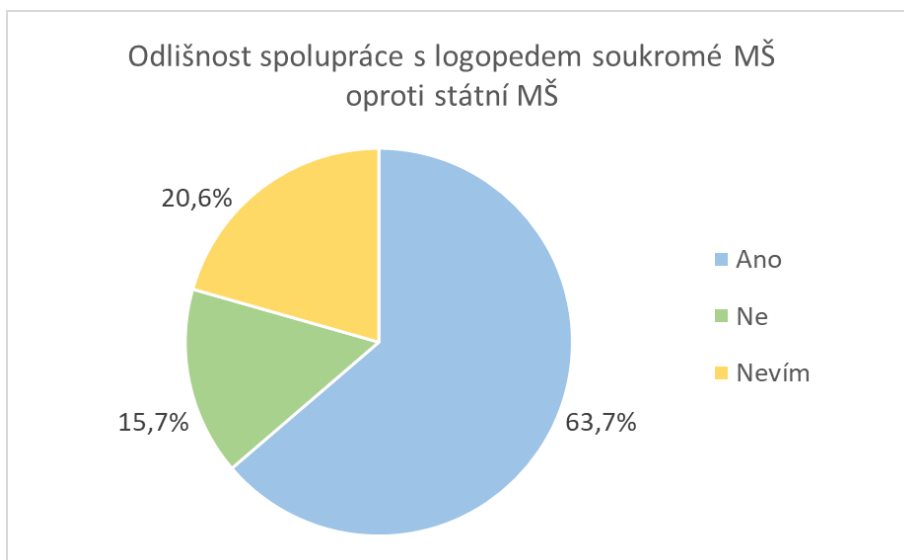

Graf 14 – Vzájemná konzultace o pokrocích dítěte mezi logopedem a soukromou MŠ

Položka č. 16: Liší se podle Vás spolupráce soukromé mateřské školy s logopedem oproti státní mateřské škole?

Následující položka byla vytvořena za účelem zjistit odpověď na jednu z dílčích otázek výzkumu zabývající se odlišností spolupráce soukromé mateřské školy s logopedem oproti státní mateřské škole (Graf 15). Z dotazníkového šetření vyplývá, že téměř 64 % respondentů uvedlo, že se spolupráce soukromé mateřské školy s logopedem liší oproti státní mateřské škole. Danou odpověď zvolilo 65 respondentů. Odpověď *nevím* označilo 21 respondentů s procentuálním zastoupením 20,6 % z celého výzkumného souboru. Pouze 16 učitelek soukromých mateřských škol (15,7 %) je toho názoru,

že se spolupráce soukromé mateřské školy s logopedem oproti státní mateřské škole neliší. Respondenti z kraje Zlínského, Jihomoravského a Prahy se více přikláněli k odlišnosti spolupráce soukromé mateřské školy s logopedem než dotazovaní z Libereckého a Karlovarského kraje.

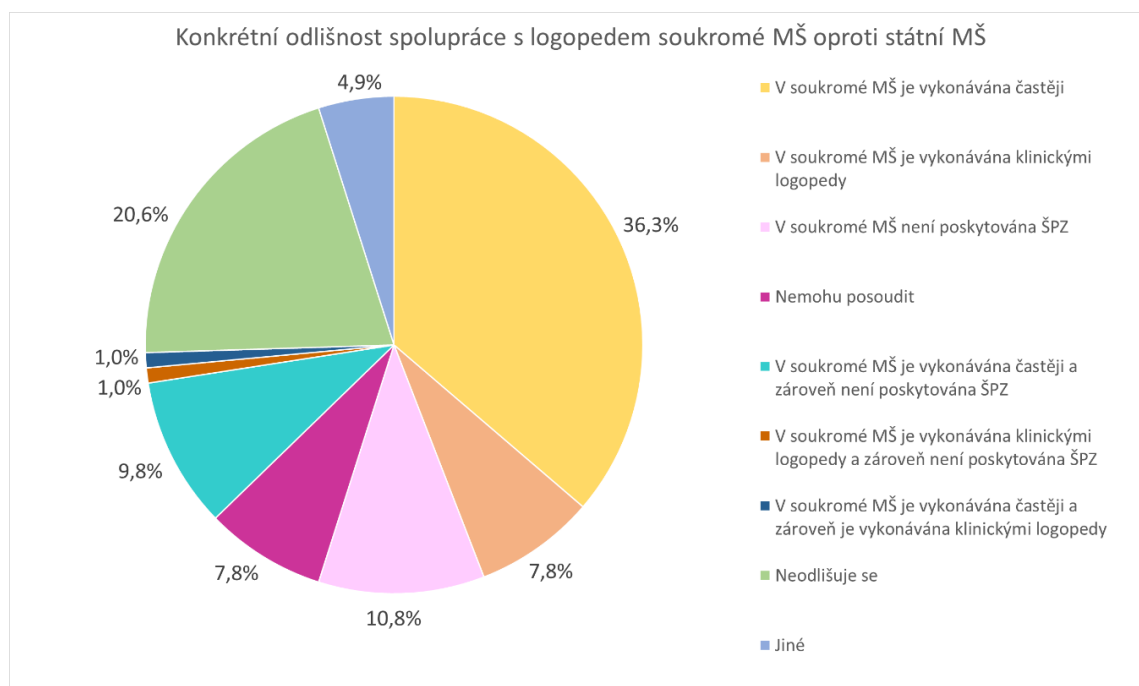

Graf 15 – Odlišnost spolupráce s logopedem soukromé MŠ oproti státní MŠ

Položka č. 17: Čím se podle Vás odlišuje spolupráce soukromé mateřské školy oproti státní mateřské škole?

Následující položka navazuje na předcházející. Avšak zde měli respondenti možnost konkrétně vyjádřit, jak se podle nich odlišuje či neodlišuje spolupráce soukromé mateřské školy s logopedem oproti státní mateřské škole (Graf 16). Dotazovaní mohli u této položky vybrat více odpovědí či odpověď doplnit. Z výzkumného šetření vyplynulo, že 37 respondentů (36,3 %) zastává názor, že v soukromé mateřské škole je logopedická péče vykonávána častěji než v soukromé mateřské škole. Naopak 21 učitelek soukromých mateřských škol (20,6 %) se domnívá, že se zmíněná péče v těchto dvou typech institucí ve spolupráci s logopedem neodlišuje vůbec. Třetí nejčastěji zastoupenou možnost představovala responze, že v soukromé mateřské škole není logopedická péče poskytována ŠPZ. Zvolilo ji 11 učitelek soukromých mateřských škol (10,8 %). Dále v dotazníku respondenti často uváděli kombinaci odpovědí, která poukazovala na to, že v soukromé mateřské škole je logopedická péče vykonávána častěji a zároveň není poskytována ŠPZ. Vzhledem k vyššímu počtu kombinace těchto responzí, byla vytvořena pro tuto odpověď

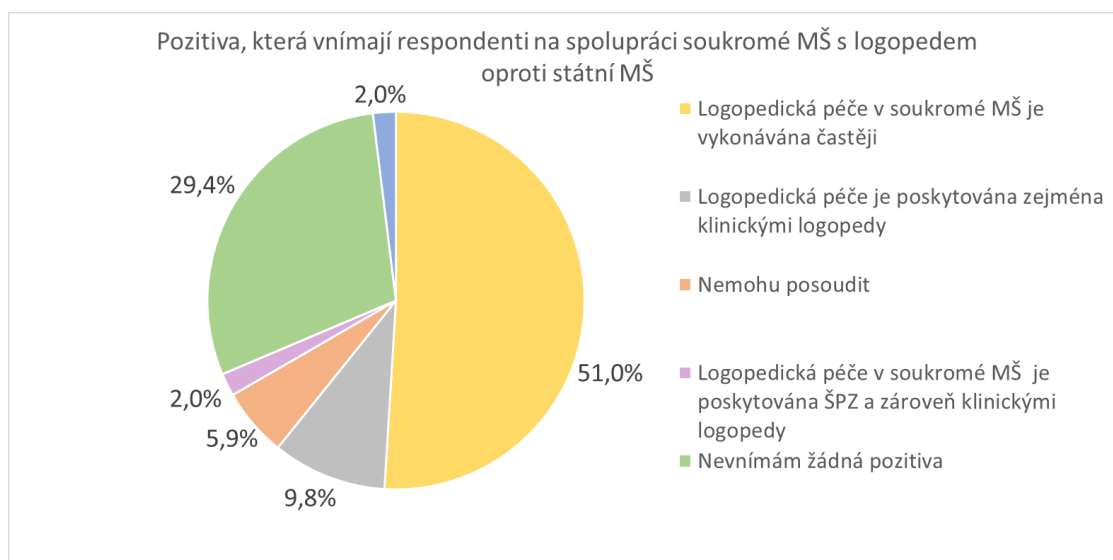
samostatná kategorie. Zmínilo ji celkem 10 respondentů (9,8 %). Stejně procentuální zastoupení (7,8 %) měly ve výzkumném vzorku responze *nemohu posoudit*, a také možnost *v soukromé mateřské škole je logopedická péče zejména klinickými logopedy*. Obě z těchto odpovědí uvedlo 8 respondentů. Odpověď *nemohu posoudit*, volily především učitelky soukromých mateřských škol, které neměly za svou pedagogickou praxi zkušenost s prací ve státní mateřské škole. Responzi *jiné* zvolilo 5 dotazovaných (4,9 %). Učitelky soukromých mateřských škol uváděly odpovědi jako „*logopedická péče je více na rodičích*“, „*rodiče si ji zajišťují sami*“, „*ve státní MŠ není tak finančně náročná*“, „*jak kde*“, či „*záleží na velikosti MŠ a na počtu dětí*“. Dle těchto odpovědí můžeme usoudit, že v některých soukromých mateřských školách je záležitost logopedické péče přenechávána rodičům a to jak finančně, tak i s hledáním logopeda. Jedna z dotazovaných uvedla konkrétní například, že pokud má mateřská škola více dětí, je větší předpoklad, že s ní logoped bude spolupracovat, protože je zde vyšší míra pravděpodobnosti výskytu dětí s NKS. Odpověď „*jak kde*“, též poukazuje na to, že různé soukromé mateřské školy mohou s logopedem spolupracovat jinak, avšak spolupráci také může ovlivnit poloha soukromé mateřské školy a vzdálenost k logopedovi. Totožné procentuální zastoupení (1 %), které pokaždé zmínil pouze jeden respondent, měly kombinace responzí *v soukromé mateřské škole je logopedická péče vykonávána zejména klinickými logopedy a zároveň není poskytována ŠPZ*. A dále se jednalo o odpovědi *logopedická péče je v soukromé mateřské škole vykonávána častěji a zároveň je vykonávána klinickými logopedy*.

Graf 16 – Konkrétní odlišnost spolupráce s logopedem soukromé MŠ oproti státní MŠ

Položka č. 18: Jaká pozitiva vnímáte na spolupráci soukromé mateřské školy s logopedem oproti státní mateřské škole?

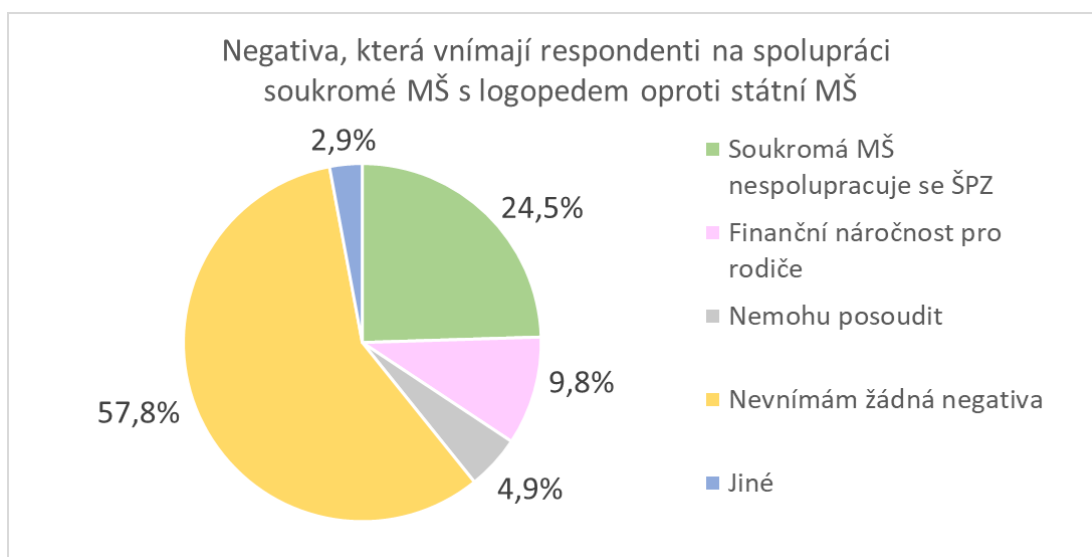
Uvedená položka se zaměřuje na zjištění kladných aspektů, které respondenti vnímají na spolupráci soukromé mateřské školy s logopedem (Graf 17). Dotazovaní mohli u položky vybrat více odpovědí či odpověď doplnit. Více než polovina respondentů se shodla na tvrzení, že logopedická péče je v soukromé mateřské škole vykonávána častěji. Tuto odpověď zvolilo 52 dotazovaných (51 %). Je ale zajímavé, že v předchozí položce ji jako odlišnost od státní mateřské školy uvedlo o 15 respondentů méně. Dále také 30 učitelek soukromých mateřských škol vybralo odpověď, že na zmíněné spolupráci nevnímají žádná pozitiva (29,4 %). Třetí nejčtenější responzí se stala možnost, že *logopedická péče je poskytována zejména klinickými logopedy*, kterou vybralo 10 dotazovaných (9,8%). Vzhledem k tomu, že se ptáme na stanoviska učitelek soukromých mateřských škol, je zcela pochopitelné, že se v dotazníkovém šetření objevila odpověď *nemohu posoudit*. Zmiňovali ji respondenti, kteří neměli zkušenost s prací učitele ve státní mateřské škole. Tato nová kategorie byla vytvořena vzhledem k větší četnosti odpovědí. Konkrétně se jednalo o 6 učitelek soukromých mateřských škol (5,9 %). Totožné dvouprocentuální zastoupení responzí, které vždy byly uvedeny dvěma učitelkami soukromých mateřských škol, dosáhla kombinace odpovědí *logopedická péče je v soukromé mateřské škole vykonávána častěji a zároveň je vykonávána zejména klinickými logopedy*, a dále pak odpověď *jiné*. V této responzi dotazovaní poukazovali na to, že „nemají logopeda“ nebo že si „logopedickou péči platí rodiče a je kvalitnější.“

Graf 17 – Pozitiva, která vnímají respondenti na spolupráci s logopedem soukromé MŠ oproti státní MŠ

Položka č. 19: Jaká negativa vnímáte na spolupráci soukromé mateřské školy s logopedem oproti státní mateřské škole?

Zmíněná položka navazuje opět na odlišnosti spolupráce soukromé mateřské školy a logopeda. Avšak teď už nás zajímají konkrétní negativa, která respondenti vnímají ve zmíněné spolupráci (Graf 18). Dotazovaní mohli vybrat u položky více odpovědí či odpověď doplnit. Téměř 58 % respondentů ve své odpovědi zmínilo, že na spolupráci soukromé mateřské školy a logopeda nevnímají žádná negativa. Takto odpovědělo 59 respondentů. Dále pak téměř čtvrtina respondentů (24,5 %) zvolila možnost, že *soukromá mateřská škola nespolupracuje se ŠPZ*. Zmíněnou responzi uvedlo 25 učitelek soukromých mateřských škol. Třetí nejčastěji zastoupenou responzi představovala odpověď *finanční náročnost pro rodiče*, kterou uvedlo 10 dotazovaných (9,8 %) a vzhledem k její četnosti z ní byla vytvořena samostatná kategorie. Dále 5 učitelek soukromých mateřských škol (4,9 %) uvedlo, že negativa nemohou posoudit vzhledem k tomu, že nemají zkušenost se státní mateřskou školou. Mezi třemi responzemi (4,9 %) *jiné* se objevovaly odpovědi jako „nemáme logopeda“, „záleží na velikosti MŠ a na počtu dětí“ či „rodiče si musí péči zajišťovat sami“.

Graf 18 – Negativa, která vnímají respondenti na spolupráci soukromé MŠ s logopedem oproti státní MŠ

5.1 Odpovědi na výzkumné otázky

Následující podkapitola bude věnována odpovědím na výzkumné otázky. Ve výzkumném šetření byla stanovena hlavní výzkumná otázka, a to „*Jak probíhá spolupráce logopeda*

a soukromé mateřské školy?“, z níž vyplývají následně tři dílčí výzkumné otázky. Na zmíněné otázky bude odpovězeno níže.

VO 1: Jak často je realizována logopedická péče u dětí ze soukromé mateřské školy logopedem?

První výzkumná otázka byla zaměřena na frekvenci realizace logopedické péče logopedem u dětí ze soukromé mateřské školy. Dále také došlo k větší specifikaci této otázky, kdy ji můžeme rozlišit dle dvou kritérií. Konkrétně se jedná o to, zda je logoped přímo zaměstnancem soukromé mateřské školy, nebo do ní dochází a není zde přímo zaměstnán. Vzhledem k tomu, že více než 31 % respondentů má vzdělání v oboru logopedie a 93,1 % učitelek soukromých mateřských škol mají ve své třídě zkušenost s dítětem s NKS, předpokládáme, že se dokáží vyjádřit k frekvenci logopedické péče u dětí z jejich třídy. Mimo jiné byl výzkum zaměřen i na to, kdo z logopedů uvedenou péči vykonává, jak již bylo zmíněno výše.

Nejprve bude tedy rozebrána možnost, že je logoped přímo zaměstnán v soukromé mateřské škole. Kladným zjištěním bylo, že téměř 58 % respondentů uvedlo, že je v jejich soukromé mateřské škole vykonávána péče logopedem 1 – 2x týdně. Oproti tomu však více než 35 % respondentů, konkrétně 36 dotazovaných, zvolilo responzi, že logopedická péče zde není zajišťována nikým ze zaměstnanců. Odpověď *jiné* vybralo 5 učitelek soukromých mateřských škol (4,9 %). Ve svých odpovědích uváděly, že logopedická péče v jejich soukromé mateřské škole probíhá „každý den“, „třikrát týdně“, „průběžně“, „dle možností“ či „pravidelně v průběhu vzdělávání“. Z výzkumného šetření vyplynulo, že logopedická péče častěji probíhá zejména v soukromých mateřských školách s logopedickým zaměřením. Dále také, že respondenti zaměňují pojmy jako logopedická prevence a logopedická péče, což je velmi negativním zjištěním, protože logopedickou péčí by neměl vykonávat člověk, který nedisponuje potřebnými kompetencemi a vzděláním pro zmíněnou činnost. Responzi *1 – 2x měsíčně* zvolily 2 učitelky soukromých mateřských škol (2 %). Odpověď *1 – 2 x za rok* nebyla dotazovanými využita.

Nyní bude zvažena alternativa, že logoped může do soukromé mateřské školy docházet. Jedná se především o ty instituce, které nemají svého vlastního logopeda, avšak výzkum poukázal na to, že docházející logoped může mít jiné kompetence než ten, který je v soukromé mateřské škole trvalým zaměstnancem, a jejich činnost se může navzájem

doplňovat. Překvapivým zjištěním bylo, že více než 50 % respondentů uvedlo, že do jejich soukromé mateřské školy nedochází žádný logoped. Tuto odpověď zvolilo 52 dotazovaných. Zajímavé bylo také, že výzkum poukázal na to, že zmíněnou responzi uváděly i ty učitelky soukromých mateřských škol, které neměly v jejich instituci logopeda ani jako zaměstnance. Druhou nejčastější odpověď představovala možnost *1 – 2x týdně*, kterou zvolilo 34 respondentů (33,3 %). Podstatně menší zastoupení responzí v dotazníkovém šetření obdržela odpověď *1 – 2x za rok*. Uvedlo ji 12 dotazovaných s relativní četností odpovědi 11,8 % ve výzkumném souboru. V návaznosti na zmíněnou délku časového úseku, respondenti uváděli, že logoped dochází do soukromé mateřské školy zejména za realizaci logopedického screeningu. Nejméně zastoupenou responzí se stala možnost *1 – 2x měsíčně*, kterou zvolily pouze 4 učitelky soukromých mateřských škol (3,9 %). Odpověď *jiné* nebyla nikým z výzkumného souboru využita.

Díky těmto zjištěním lze tedy poukázat na skutečnost, že realizace logopedické péče v soukromé mateřské škole probíhá nejčastěji 1 – 2x týdně, což je optimální i dle Klenkové, Bočkové a Bytešnickové (2012). Poté 1 – 2x za rok zejména v rámci logopedického screeningu a nejméně zastoupenou responzí byla odpověď *1 – 2x měsíčně*. Častěji, tedy vícekrát do týdne, probíhá zejména v soukromých mateřských školách s logopedickým zaměřením, avšak zmíněnou odpověď uvedly pouze 3 učitelky soukromých mateřských škol. Překvapivým zjištěním však bylo, že logopedická péče ve více než čtyřiceti procentech soukromých mateřských škol není zajišťována vůbec, protože zde není zaměstnána osoba, která by ji vykonávala a ani do dané instituce nikdo nedochází.

VO 2: Jak se liší spolupráce soukromé mateřské školy s logopedem oproti státní mateřské škole?

Druhá výzkumná otázka se týkala odlišnosti spolupráce soukromé mateřské školy oproti státní mateřské škole s logopedem. Jelikož se jedná o různé typy mateřských škol, které mají svá specifika, bylo potřeba poukázat na to, jak se liší i zmíněná spolupráce. Z výzkumného šetření vyplynulo, že více než 36 % respondentů zastává názor, že logopedická péče v soukromé mateřské škole je vykonávána častěji než ve státní mateřské škole. Tuto odpověď uvedlo 37 dotazovaných. Oproti tomu 21 respondentů (20,6 %) se domnívá, že se uvedená spolupráce vůbec neliší. Třetí nejčastěji označovanou možnost představovala responze *v soukromé mateřské škole není logopedická péče poskytována ŠPZ*. Danou odpověď zvolilo 11 učitelek soukromých mateřských škol (10, 8 %).

Respondenti často vybírali i více kombinací odpovědí. Mezi ty z větší četností můžeme považovat responzi *v soukromé mateřské škole je logopedická péče vykonávána častěji a zároveň není poskytována ŠPZ*. Kombinaci těchto odpovědí zmínilo 10 respondentů (9,8 %). Totožné procentuální zastoupení 7,8 % měly responze *v soukromé mateřské škole je logopedická péče poskytována zejména klinickými logopedy* a odpověď *nemohu posoudit*, kterou vybíraly především učitelky soukromých mateřských škol, které neměly zkušenost s prací ve státní mateřské škole. Obě odpovědi uvedlo 8 respondentů. V odpovědi *jiné* 5 dotazovaných (4,9 %) zmiňovalo, že *„logopedická péče je více na rodičích“*, *„rodiče si ji zajišťují sami“*, *„ve státní MŠ není tak finančně náročná“*, *„jak kde“*, či *„záleží na velikosti MŠ a na počtu dětí“*. Na základě těchto odpovědí lze usoudit, že v některých soukromých mateřských školách je logopedická péče přenechána na rodiče, zejména tedy její celkové zajištění a to i včetně financování. Dále také, že může být závislá i na počtu dětí, které navštěvují mateřskou školu a na její velikosti. Předpokládáme tedy, že čím více dětí s NKS v dané soukromé mateřské škole bude, tím lépe bude probíhat i její spolupráce s logopedem. S tím taktéž souvisí responze *„jak kde“*, protože na spolupráci jakéhokoliv typu školy s logopedem bude mít vliv i její dostupnost a umístění či vzdálenost k logopedovi. Stejně procentuální zastoupení (1 %), které pokaždé zmínil jeden respondent, měly kombinace responzí *v soukromé mateřské škole je logopedická péče vykonávána zejména klinickými logopedy* a zároveň *není poskytována ŠPZ*. A dále se jednalo o odpovědi *logopedická péče je v soukromé mateřské škole vykonávána častěji a zároveň je vykonávána klinickými logopedy*.

Na základě vykonaného výzkumného šetření lze tedy konstatovat, že téměř 64 % respondentů se domnívá, že spolupráce soukromé mateřské školy s logopedem se liší oproti státní mateřské škole. Avšak je překvapivé, že v konkrétní položce, která zjišťovala odlišnost zmíněné spolupráce, se k prospěchu uvedené odlišnosti vyjádřilo téměř o 8 % dotazovaných více. Oproti tomu téměř 21 % dotazovaných se domnívá, že se spolupráce s logopedem v jednotlivých typech mateřské školy neliší a téměř 8 % respondentů to dle své responze nemůže posoudit. Za největší odlišnost spolupráce soukromé mateřské školy s logopedem oproti státní mateřské škole je považováno tvrzení, že v soukromé mateřské škole je logopedická péče vykonávána častěji. Dále také, že zmíněná péče není poskytována ŠPZ a že ji poskytují zejména kliničtí logopedi. V menším zastoupení se ve výzkumném šetření vyskytovaly i kombinace těchto tří nejčastěji uváděných odpovědí, avšak nesmíme také opomenout, že učitelky soukromých mateřských škol ve svých responzích poukázaly na to,

že je logopedická péče v soukromé mateřské škole pro rodiče finančně náročnější, zajišťují si ji sami, a také může souviset i s velikostí a umístěním této instituce.

Mezi nejčastější pozitiva spolupráce soukromé mateřské školy a logopeda respondenti uváděli větší frekvenci vykonávané logopedické péče v soukromé mateřské škole než ve státní mateřské škole. Dále také že ji poskytuje zejména klinický logoped, který má ze všech logopedů nejvyšší kompetence a péče je proto kvalitnější. Naopak mezi negativa zmíněné spolupráce dotazovaní uváděli, že soukromá mateřská škola nespolupracuje se ŠPZ, péče je pro rodiče finančně náročnější a musí si ji zajišťovat sami.

VO 3: S jakými školskými poradenskými zařízeními soukromá mateřská škola spolupracuje?

Jak již bylo zmíněno výše, spolupráci se ŠPZ navazují především mateřské školy, které jsou součástí rejstříku škol a školských zařízení. Poté se tedy uvedené instituce řídí školským zákonem, kde je přímo uvedena kapitola s názvem *Poradenská pomoc školského poradenského zařízení*, v níž jsou zmíněny konkrétní podmínky související s danou pomocí. Pokud však soukromá mateřská škola není zapsána v rejstříku škol a školských zařízení, těmito zásadami se řídit nemusí. Z dotazníkového šetření vyplynulo, že 23 respondentů (22,5 %) uvedlo, že jejich soukromá mateřská škola spolupracuje s oběma školskými poradenskými zařízeními, tedy se SPC i PPP. Dále pak 18,6 % dotazovaných zvolilo responzi PPP, kterou označilo 19 učitelek soukromých mateřských škol. Nejméně zastoupenou odpovědí v dotazníkovém šetření se stalo SPC, které označilo 9,8 % dotazovaných. Tuto odpověď vybralo 10 respondentů. Oproti tomu 50 dotazovaných (49 %) uvedlo, že jejich soukromá mateřská škola nespolupracuje ani s jedním ze ŠPZ.

Na základě výzkumu lze tedy jednoznačně konstatovat, že více než polovina výzkumného souboru spolupracuje s minimálně jedním ŠPZ, jako jsou SPC a PPP, odkud může do soukromé mateřské školy přicházet logoped. Avšak zbytek výzkumného souboru s nimi vůbec nenavazuje spolupráci, a proto tedy můžeme vyloučit možnost, že by z těchto zařízení k nim docházel logoped.

6 ZÁVĚREČNÁ SHRNU TÍ VÝZKUMU

Tato kapitola je věnována závěrečnému shrnutí poznatků z výzkumného šetření. Jsou zde uvedena získaná data týkající se spolupráce soukromé mateřské školy a logopeda, která byla poskytnuta učitelkami zmíněných škol. V teoretické části bakalářské práce jsou vymezeny poznatky z odborné literatury, z nichž bylo vycházeno, a jsou porovnány se zjištěními stávajícího výzkumu. Dále tato kapitola obsahuje doporučení pro praxi mateřských škol, které vyplynulo z dotazníkového šetření, a limity výzkumu, na něž je v rámci šetření nutné poukázat.

V dnešní době se v mateřských školách mnohem častěji setkáváme s dětmi s NKS, což potvrzuje i realizované výzkumné šetření. Více než 93 % učitelek soukromých mateřských škol uvedlo, že má ve své třídě minimálně jedno dítě s NKS. Je proto zajímavé, že i přes zjištěný menší počet dětí ve třídách soukromých mateřských škol, se s těmito dětmi setkáme téměř pokaždé. Proto bylo žádoucí zjistit, jakým způsobem spolupracuje soukromá mateřská škola s logopedem, protože dle vzrůstajícího počtu těchto dětí se jedná o velmi aktuální téma. Výzkumné šetření poukázalo na skutečnost, že logopedická péče se liší v závislosti na krajích České republiky a vzdělání respondentů, kde můžeme zohlednit i to, jaké mají dotazovaní vzdělání v oboru logopedie. Dále při zmíněné spolupráci hraje roli i logopedické zaměření soukromé mateřské školy. Nejvyšší dosažené vzdělání měly napříč kraji České republiky učitelky soukromých mateřských škol v Praze a současně také byly nejčastěji vzdělány v oboru logopedie, a proto se také velmi dobře orientovaly v odborné terminologii. S významně převyšující četností nad ostatními kraji, společně s krajem Moravskoslezským, se zde nacházely i soukromé mateřské školy s logopedickým zaměřením. Za pozitivní zjištění lze považovat, že téměř polovina výzkumného souboru dosahovala bakalářského vzdělání a více než třetina dotazovaných byla vzdělána v oboru logopedie. Nejnižší dosažené vzdělání, tedy středoškolské a vyšší odborné, měly naopak učitelky soukromých mateřských škol ve Zlínském a Středočeském kraji, které se dle výzkumu také nejméně orientovaly v odborné terminologii. V oboru logopedie byly nejméně vzdělány učitelky z Karlovarského kraje, kde bylo také i společně s Ústeckým krajem nejméně soukromých mateřských škol s logopedickým zaměřením. Prostor pro zlepšení byl spatřen zejména v již zmíněné práci s odbornou terminologií dotazovaných, protože ve výzkumném šetření docházelo z jejich strany k zaměňování pojmů logopedická péče a logopedická prevence a promítala se zde i neznalost kompetencí pracovníků podílejících se na zajištění logopedické péče v České republice. Co se týká délky

pedagogické praxe, učitelky soukromých mateřských škol s pedagogickou praxí do 10 let se a více než 20 let se orientovaly v logopedické terminologii méně, než učitelky s délkou pedagogického působení 11 – 15 let. Tato skutečnost však měla opět přímou návaznost na vzdělání dotazovaných. Dále také při vzájemné konzultaci o pokrocích dítěte mezi logopedem a soukromou mateřskou školou, kdy v téměř sedmnácti procentech vůbec neprobíhá.

Vzhledem ke stanoveným výzkumným cílům lze konstatovat, že logopedická péče u dětí ze soukromé mateřské školy probíhá nejčastěji 1 – 2x týdně, poté 1 – 2x za rok (zejména v podobě logopedického screeningu) či 1 – 2x za měsíc a to buď logopedem, který do dané instituce dochází, nebo je zde trvale zaměstnán. Jedná se zejména o logopedické asistenty, logopedy ve školství a klinické logopedy. S menší četností byl uváděn i logopedický preventista, avšak vyvstávala zde otázka, zda logopedickou péči vykonává osoba, která na ni nemá kompetence, či ji učitelky soukromých mateřských škol nedokázaly správně identifikovat. Častěji probíhá logopedická péče v soukromých mateřských školách s logopedickým zaměřením a překvapivým zjištěním bylo, že ve více než čtyřiceti procentech soukromých mateřských škol není zajišťována vůbec. Dále učitelky soukromých mateřských škol spatřovaly největší odlišnosti týkající se spolupráce soukromé mateřské školy s logopedem oproti státní mateřské škole ve vyšší frekvenci vykonávání logopedické péče u dětí v soukromých mateřských školách a jejího poskytování zejména klinickými logopedy, což považujeme za kladné zjištění. Také bylo často uváděno, že logopedická péče v soukromých mateřských školách není poskytována ŠPZ, je finančně náročnější pro rodiče a často si ji musí zařizovat sami. Téměř třetina respondentů se domnívala, že se spolupráce soukromé mateřské školy s logopedem oproti státní mateřské škole neodlišuje. Výzkum poukázal také na skutečnost, že více než 20 % soukromých mateřských škol spolupracuje s oběma ŠPZ, zbylých 31 % spolupracuje buď pouze s PPP, nebo se SPC. Překvapivým zjištěním však bylo, že 49 % soukromých mateřských škol nespolupracuje se ŠPZ vůbec, a proto z těchto zařízení do zmíněných institucí nemůže logoped docházet. Důvody pro odlišnost spolupráce soukromé mateřské školy a logopeda mohou být různé. Roli zde může hrát alternativa, ke které se většina soukromých mateřských škol přiklání, finance, kontakty, neochota ke vzájemné spolupráci či přeplněná školská poradenská zařízení. Proto bych doporučila zabývat se tímto tématem více při dalším výzkumném šetření.

6.1 Doporučení pro praxi mateřských škol

Z výzkumu, jenž byl realizován, vyplývá hned několik doporučení pro praxi mateřských škol. Mohl by pomoci zejména soukromým mateřským školám, u nichž spolupráce s logopedem neprobíhá, ale také i rodičům dětí ze zmíněné instituce. Ve výzkumném šetření bylo poukázáno na to, že v téměř dvaceti procentech neprobíhá konzultace o pokrocích dítěte mezi logopedem a soukromou mateřskou školou, což je alarmující, protože poté učitelé uvedených škol nemohou vědět, jak dítěti vzdělávací nabídku individuálně přizpůsobit. Bylo by tedy vhodné tuto spolupráci více podpořit a společně zapracovat na lepší vzájemné komunikaci, díky níž bude dítě efektivněji rozvíjeno v potřebných oblastech. Dále byla na základě získaných dat odhalena skutečnost, že učitelky soukromých mateřských škol zaměňují odborné termíny jako logopedická péče a logopedická prevence. V praxi mateřských škol by se to však nemělo stávat, protože logopedickou péčí může vykonávat pouze osoba, která má na ni potřebné dosažené vzdělání v oboru logopedie, zatímco logopedickou prevencí může vykonávat například i učitelka v mateřské škole. Respondenti také v dotazníkovém šetření uváděli často osoby, které nejsou kompetentní pro vykonávání logopedické péče v soukromé mateřské škole. Otázkou je tedy, zda učitelky soukromých mateřských škol nedokázaly správně identifikovat osoby, které u nich v soukromé mateřské škole logopedickou péčí vykonávají či ji vykonávají osoby, které na ni nemají potřebné vzdělání. Ať už se jedná o jakýkoliv ze zmíněných důvodů, bylo by do budoucna vhodné učinit větší důraz na přípravné vzdělávání učitelů mateřských škol, a to především ve speciální pedagogice. Vyšší odbornost učitelů mateřských škol také souvisí s větší prestiží uvedené profese, a proto by nebylo od věci stanovit pro učitele soukromých škol minimální povinné vzdělání bakalářského stupně. Vzhledem k tomu, že bylo mimo jiné poukázáno na to, že logopedická péče je pro rodiče v soukromé mateřské škole finančně náročnější a často si ji musí zařizovat sami, protože soukromá mateřská škola s logopedem nenavazuje žádnou spolupráci, bylo by žádoucí jim poskytnout finanční pomoc. Konkrétně bychom se mohli inspirovat ze zahraničí, kde Blosser & Means (2018) ve své publikaci uvádějí, že v USA usilují o to, aby děti s NKS byly financovány stejně jako děti s jinými speciálními vzdělávacími potřebami. Výše finanční částky by se měla odvíjet od frekvence návštěv dítěte u logopeda a mělo by být stanoveno určité množství logopedů na daný počet dětí.

6.2 Limity výzkumu

Vzhledem k tomu, že se jednalo o první výzkumné šetření výzkumníka, měly by být zohledněny i určité nedostatky. Lze do nich zahrnout například nezkušenost výzkumníka s pedagogickým výzkumem. Dále rovněž, že dotazníkové šetření přináší velké množství dat, avšak kvůli velkému výzkumnému souboru nelze zkoumat problém více do hloubky. Následně také, že byl zjišťován pouze pohled učitelek soukromých škol na jejich odlišnost spolupráce s logopedem oproti státní mateřské škole. Avšak tento pohled může být do jisté míry zkreslený a bylo by vhodné zjistit, i jak na zmíněnou rozdílnost těchto typů škol ve spolupráci s logopedem pohlíží učitelky státních mateřských škol.

ZÁVĚR

Spolupráce soukromé mateřské školy a logopeda dle realizovaného výzkumného šetření v praxi mateřských škol tedy častěji probíhá, než neprobíhá. Bohužel za nepříznivé zjištění je považováno, že rozdíl mezi těmito dvěma možnostmi v dotazníku činil pár procent. Vzhledem k tomu, že dosud na uvedené téma nebyly realizovány žádné výzkumy, mělo by se o problému, který vyplynul z šetření, více diskutovat a zamýšlet se nad tím, čím je způsobeno, že zmíněná spolupráce není tak efektivní, jak by se mohlo na první pohled zdát. Vystávají zde tedy otázky, zda jsou překážkami finance, přeplněná školská poradenská zařízení, alternativa, k níž se soukromá mateřská škola přiklání, nedostatek kontaktů či neochota ke vzájemné spolupráci obou stran účastníků, na něž by mohlo poukázat další výzkumné směřování. Jak již bylo zmíněno výše, řeč je vizitkou každého z nás a pokud se jejímu narušení bude předcházet už v útlém věku dítěte, je to výhodou do jeho budoucího života. Avšak pouze při promyšlené spolupráci obou stran aktérů mohou děti dělat větší pokroky v jejich řečovém projevu.

V bakalářské práci byla nejprve vymezena teoretická východiska, která byla již zmíněna výše, v teoretické části. Také z nich bylo vycházeno v praktické části, ve které už byla data od respondentů vyhodnocována a interpretována a docházelo k jejich vzájemnému propojování. Na základě získaných dat lze tedy určit, že v logopedické péči jsou napříč soukromými mateřskými školami v České republice rozdíly. Odlišnosti byly spatřeny zejména ve frekvenci vykonávání logopedické péče, logopedech, kteří se zmíněné péči věnují, dále spolupráci se školskými poradenskými zařízeními a v identifikaci odlišností spolupráce soukromé mateřské školy oproti státní mateřské škole s logopedem. Zatímco někteří respondenti nepocítovali rozdíly ve spolupráci s logopedem ve zmíněných typech mateřských škol, jiní konkrétně dokázali pojmenovat jejich zkušenosti ve zmíněné oblasti. Dále bylo poukázáno na skutečnost, že vzdělání respondentů je klíčové pro profesionalizaci učitelství soukromé mateřské školy a lepší orientaci v odborné terminologii, která má přímou návaznost na dění v pedagogické praxi. V závěru byla zpracována rovněž doporučení pro praxi mateřských škol a limity výzkumu.

Na závěr práce bych ráda zmínila, že pro mě bylo zajímavé nahlédnout do spolupráce soukromé mateřské školy a logopeda z pohledu učitelů ve zmíněné instituci. Předpokládala jsem, že se učitelky uvedených mateřských škol k dané spolupráci dokáží vyjádřit, protože se ve svých třídách po dobu své praxe určitě setkaly s dětmi s narušenou komunikační schopností. Výzkum mi přinesl určité nahlédnutí do problematiky a obohatil mě o mnoho

informací týkající se logopedické péče v mateřských školách a také vzájemné spolupráce s odbornými pracovníky. Záměrem práce bylo přinést nové poznatky týkající se výše zmíněné spolupráce a vybídnout čtenáře k realizaci dalšího výzkumného šetření souvisejícího s tématem. Dále také poukázat na úskalí, která mohou dále posunout teorii a praxi soukromých mateřských škol napříč touto oblastí.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- Bečvářová, Z. (2010). *Kvalita, strategie a efektivita v řízení mateřské školy*. Praha: Portál.
- Bendová, P. (Ed.). (2015). *Základy speciální pedagogiky nejen pro speciální pedagogy*. Hradec Králové: Gaudeamus.
- Blosser, J., L., & Means, J., V. (2018). *School Programs in Speech-Language Pathology: Organization and Delivery*. San Diego: Plural.
- Bočková, B. (2011). *Podpora žáků se specificky narušeným vývojem řeči*. Brno: Masarykova univerzita.
- Bytešníková, I. (2007). *Rozvoj komunikačních kompetencí u dětí předškolního věku*. Brno: Masarykova univerzita.
- Bytešníková, I. (2012). *Komunikace dětí předškolního věku*. Praha: Grada.
- Bytešníková, I. (2015). *Koncepce rané logopedické intervence v České republice: teorie, výzkum, terapie*. Brno: Masarykova univerzita.
- Český statistický úřad. (2022, 31. srpen). *Předškolní vzdělávání*. [cit. 2022-10-24]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/analyticka-cast-230042-22>
- Dlouhá, O., Krejčířová, D., Nevšimalová, S., Paclt, I., Škodová, E., & Vokřál, J. (2017). *Poruchy vývoje řeči*. Praha: Galén.
- Gavora, P. (2010). *Úvod do pedagogického výzkumu*. (2. vydání). Brno: Paido.
- Georgieva, D., Woźniak, T., Topbaş, S., Vitásková, K., Vukovic, M., Zemva, N., & Duranovic, M. (2014). Education of Speech and Language Therapists/Logopedists in Selected Central and Southeastern European Countries: Challenges and New Horizons. *Folia Phoniatria et Logopaedica*, 66, 183-96. doi: 10.1159/000365753
- Hartl, P., & Hartlová, H. (2010). *Velký psychologický slovník*. Praha: Portál.
- Jarkovská, L. (2018). Ohrožují soukromé školy rovný přístup ke vzdělávání v České republice?. *Sociální pedagogika*, 6(1), 47–57. doi: 10.7441/SOCED.2018.06.01.03
- Jehličková, J. (2015). Spolupráce s externími poskytovateli služeb. In R. Vrbová, P. Baslerová, J. Brozdová, B. Housarová, J. Jehličková, J. Michalík, L. Petrášová, S. Vaňková, & R. Vrbová. *Katalog podpůrných opatření: pro žáky s potřebou podpory ve vzdělávání z důvodu narušené komunikační schopnosti*. (s. 207-209). Olomouc: Univerzita Palackého.

- Klenková, J., Bočková, B., & Bytešníková, I. (2012). *Kapitoly pro studenty logopedie: text k distančnímu vzdělávání*. Brno: Paido.
- Kolesová, E. (2016). *Jak pomoci svému dítěti s vadou řeči: praktické rady pro rodiče a jejich děti*. Praha: Pasparta.
- Koťátková, S. (2014). *Dítě a mateřská škola: co by měli rodiče znát, učitelé respektovat a rozvíjet*. (2. vydání). Praha: Grada.
- Kutálková, D. (2012). *Rozvoj výslovnosti dětí v předškolním věku*. Praha: Septima.
- Lipnická, M. (2013). *Logopedická prevence v mateřské škole*. Praha: Portál.
- Majerčíková, J., & Rebendová, A. (2016). *Mateřská škola ve světě univerzity*. Zlín: Univerzita Tomáše Bati.
- Maštalíř, J. (2021). *Kam dál?: ukončování školní docházky a plánování přechodu u žáků se speciálními vzdělávacími potřebami*. Olomouc: Univerzita Palackého.
- Miňová, M. (2017). *Kooperácia materskej školy s rôznymi inštitúciami*. Prešov: Rokus.
- Neubauer, K., & Neubauerová, L. (Eds.). (2017). *Současné koncepce a formy komunikační podpory pro osoby se závažným komunikačním handicapem*. Červený Kostelec: Pavel Mervart.
- Neubauer, K. (2018). *Kompendium klinické logopedie: diagnostika a terapie poruch komunikace*. Praha: Portál.
- Ondrušová, A. (2019, 30. září). *Soukromých mateřských škol je zase více*: Statistika & my. Český statistický úřad. [cit. 2023-04-07]. Dostupné z: <https://www.statistikaamy.cz/2019/09/30/soukromych-materskych-skol-je-zase-vice/>
- Opravilová, E. (2016). *Předškolní pedagogika*. Praha: Grada.
- Otevřelová, H. (2016). *Školní zralost a připravenost*. Praha: Portál.
- Pacholík, V., Lipnická, M., Machů, E., Leix, A., & Nedělová, M. (2015). *Specifika edukace dětí se speciálními vzdělávacími potřebami v mateřských školách*. Zlín: Univerzita Tomáše Bati.
- Paul, R., & Norbury, C. (2012). *Language disorders from infancy through adolescence: listening, speaking, reading, writing, and communicating*. (Fourth edition). St. Louis: Elsevier.

- Pohnětalová, Y. (2015). *Vztahy školy a rodiny: případové studie*. Hradě Králové: Gaudeamus.
- Průcha, J. (2012). *Alternativní školy a inovace ve vzdělávání*. (3. vydání). Praha: Portál.
- Průcha, J., Burkovičová, R., Dopita, M., Paloncyová, J., & Syslová, Z. (2016). *Předškolní dítě a svět vzdělávání: přehled teorie, praxe a výzkumných poznatků*. Praha: Wolters Kluwer.
- Ptáček, R., & Pemová, T. (2013). *Soukromá a firemní školka od A do Z: Jak založit a provozovat soukromé nebo firemní zařízení předškolní výchovy*. Praha: Grada.
- Seefeldt, C., Castle, S., & Falconer, R. C. (2014). *Social studies for the preschool/primary child*. (Ninth edition). Boston: Pearson.
- Slowík, J. (2016). *Speciální pedagogika*. (2. vydání). Praha: Grada.
- Sutton, R., & Douglas, K. (2013). *Social psychology*. Basingstoke: Palgrave Macmillan.
- Syslová, Z., Kuchař, F., Schenková, H., Strakatá, M., & Štěpánková, L. (2016). *Proměna mateřské školy v učící se organizaci*. Praha: Wolters Kluwer.
- Šmelová, E., Provázková Stolinská, D., Částková, P., & Prášilová, M. (2021). *Online aplikace jako nástroj pedagogické diagnostiky a intervence v práci učitele mateřské školy s akcentem na školní připravenost*. Olomouc: Univerzita Palackého.
- Švarcová, I. (2012). *Základy speciální pedagogiky*. Praha: Parta.
- Valenta, M. (2014). *Přehled speciální pedagogiky: rámcové kompendium oboru*. Praha: Portál.
- Vašíková, J., & Žáková, I. (2018). *Význam primární logopedické prevence v rozvoji řečových a jazykových schopností dětí předškolního věku*. Zlín: Univerzita Tomáše Bati.
- Vitásková, K. (2015). *Vybrané odchylky a narušení komunikační schopnosti se zaměřením na specifika logopedické a surdopedické diagnostiky a intervence*. Olomouc: Univerzita Palackého.
- Williams, L. R., & Fromberg, D. P. (Eds.). (2012). *Encyclopedia of early childhood education*. Londýn: Routledge.
- Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, školský zákon*. (2004). Praha: Tiskárna Ministerstva vnitra. Dostupné z: <https://www.msmt.cz/dokumenty-3/skolsky-zakon>

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

%	Procenta
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
MŠ	Mateřská škola
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
NKS	Narušená komunikační schopnost
PPP	Pedagogicko-psychologická poradna
RVP PV	Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání
SPC	Speciálně pedagogické centrum
ŠPZ	Školská poradenská zařízení
ŠVP	Školní vzdělávací program
VO	Výzkumná otázka

SEZNAM GRAFŮ

Graf 1 – Kraj, ve kterém se nachází soukromá MŠ respondentů	32
Graf 2 – Nejvyšší dosažené vzdělání respondentů	33
Graf 3 – Délka pedagogické praxe respondentů	34
Graf 4 – Nejvyšší dosažené vzdělání respondentů v oboru logopedie	35
Graf 5 – Počet dětí ve třídě respondentů.....	36
Graf 6 – Počet dětí s NKS ve třídě respondentů	37
Graf 7 – Logopedické zaměření soukromé MŠ	38
Graf 8 – Realizace logopedické péče v soukromé MŠ	39
Graf 9 – Logoped jako zaměstnanec soukromé MŠ	41
Graf 10 – Frekvence logopedické péče zajišťované logopedem, který je zaměstnán v soukromé MŠ	42
Graf 11 – Logoped, který není zaměstnancem soukromé MŠ.....	43
Graf 12 – Frekvence logopedické péče zajišťované logopedem, který není zaměstnancem soukromé MŠ	44
Graf 13 – Spolupráce soukromé MŠ se školskými poradenskými zařízeními	45
Graf 14 – Vzájemná konzultace o pokrocích dítěte mezi logopedem a soukromou MŠ.....	46
Graf 15 – Odlišnost spolupráce s logopedem soukromé MŠ.....	47
Graf 16 – Konkrétní odlišnost spolupráce s logopedem soukromé MŠ oproti státní MŠ ...	48
Graf 17 – Pozitiva, která vnímají respondenti na spolupráci s logopedem soukromé MŠ oproti státní MŠ	49
Graf 18 – Negativa, která vnímají respondenti na spolupráci soukromé MŠ s logopedem oproti státní MŠ	50

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha P I: Dotazník

PŘÍLOHA P I: DOTAZNÍK

Spolupráce soukromé mateřské školy a logopeda

Vážené paní učitelky, vážení páni učitelé, jmenuji se Kamila Bachurková a jsem studentkou třetího ročníku oboru Učitelství pro mateřské školy na Univerzitě Tomáše Bati ve Zlíně. Tímto bych Vás chtěla požádat o vyplnění dotazníku, prostřednictvím kterého se snažím zjistit, jak probíhá spolupráce soukromé mateřské školy s logopedem. Dotazník je určen pro učitele a učitelky soukromých mateřských škol a zároveň bude sloužit k mé bakalářské práci. Jeho vyplnění je dobrovolné a zcela anonymní. Vyplněním dotazníku souhlasíte, že Vaše výsledky budou sloužit pro účely mé bakalářské práce. Předem děkuji za Váš čas.

1. Jste:

- muž
- žena

2. V jakém kraji se nachází Vaše soukromá mateřská škola?

- Praha
- Středočeský kraj
- Jihočeský kraj
- Plzeňský kraj
- Karlovarský kraj
- Ústecký kraj
- Liberecký kraj
- Královéhradecký kraj
- Pardubický kraj
- Vysočina
- Jihomoravský kraj
- Zlínský kraj
- Olomoucký kraj
- Moravskoslezský kraj

3. Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání? (Vyznačte jednu odpověď nebo odpověď doplňte.)

- střední škola
- vyšší odborná škola
- bakalářské studium
- magisterské studium

jiné, (doplňte):

4. Jaká je délka Vaší pedagogické praxe?

- méně než 5 let
- 6 – 10 let
- 11 – 15 let
- 16 – 20 let
- více než 20 let

5. Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání v oboru logopedie? (Vyznačte jednu odpověď nebo odpověď doplňte.)

- logopedický kurz
- bakalářské studium
- magisterské studium
- žádné
- jiné, (doplňte):

6. Kolik dětí je ve Vaší třídě?

- 1 – 10 dětí
- 11 – 15 dětí
- 16 – 20 dětí
- 21 – 25 dětí
- 26 a více dětí

7. Kolik dětí s diagnostikovanou narušenou komunikační schopností je ve Vaší třídě?

- 1 – 5 dětí
- 6 – 10 dětí
- 11 – 15 dětí
- 16 a více dětí
- žádné

8. Má Vaše soukromá mateřská škola nějaké logopedické zaměření? (Vyznačte jednu odpověď nebo odpověď doplňte.)

- logopedická MŠ
- MŠ s logopedickou třídou
- jiné, (doplňte):
- nemá

9. Jakým způsobem je ve Vaší soukromé mateřské škole realizovaná logopedická péče?

.....

10. Je ve Vaší soukromé mateřské škole zaměstnán někdo z osob zajišťující logopedickou péči? (Možnost vyznačit jednu nebo více odpovědí.)

- logopedický asistent
- logopedický preventista
- logoped ve školství
- klinický logoped
- nikdo

11. Jak často je s dětmi ve Vaší mateřské škole zajišťována logopedická péče některou z osob, která je zaměstnancem MŠ? (Vyznačte jednu odpověď nebo odpověď doplňte.)

- 1 – 2x týdně
- 1 – 2x měsíčně
- 1 – 2x za rok
- jiné (doplňte).....
- není zajišťována

12. Dochází do Vaší soukromé mateřské školy někdo z osob zajišťující logopedickou péči, která není zaměstnancem MŠ? (Možnost vyznačit jednu nebo více odpovědí.)

- logopedický asistent
- logopedický preventista
- logoped ve školství
- klinický logoped
- nikdo

13. Jak často dochází do Vaší soukromé mateřské školy někdo z osob zajišťující logopedickou péči, která není zaměstnancem MŠ? (Vyznačte jednu odpověď nebo odpověď doplňte.)

- 1 – 2x týdně
- 1 – 2x měsíčně
- 1 – 2x za rok
- jiné, (doplňte):

- nedochází

14. Spolupracuje Vaše soukromá mateřská škola s některými ze školských poradenských zařízení? (Možnost vyznačit jednu nebo více odpovědí.)

- speciálně-pedagogické centrum (SPC)
- pedagogicko-psychologická poradna (PPP)
- nespolupracuje

15. Dochází mezi Vaší soukromou mateřskou školou a logopedem ke vzájemné konzultaci o pokrocích dítěte?

- ano
- ne
- nevím

16. Liší se podle Vás spolupráce soukromé mateřské školy s logopedem oproti státní mateřské škole?

- ano
- ne
- nevím

17. Čím se podle Vás odlišuje spolupráce soukromé mateřské školy s logopedem oproti státní mateřské škole? (Možnost vyznačit jednu nebo více odpovědí, popřípadě odpověď doplnit.)

- logopedická péče v soukromé mateřské škole je vykonávána častěji
- logopedická péče v soukromé mateřské je poskytována zejména klinickými logopedy
- logopedická péče v soukromé mateřské škole není poskytována školskými poradenskými zařízeními
- jiné, (doplňte):
- neodlišuje se

18. Jaká pozitiva vnímáte na spolupráci soukromé mateřské školy s logopedem oproti státní mateřské škole? (Možnost vyznačit jednu nebo více odpovědí, popřípadě odpověď doplnit.)

- logopedická péče v soukromé mateřské škole je vykonávána častěji
- logopedická péče je poskytována zejména klinickými logopedy
- jiné, (doplňte):
- nevnímám žádná pozitiva

19. Jaká negativa vnímáte na spolupráci soukromé mateřské školy s logopedem oproti státní mateřské škole? (Vyznačte jednu odpověď nebo odpověď doplňte.)

- soukromá mateřská škola nespolupracuje se školskými poradenskými zařízeními
- jiné, (doplňte):
- nevnímám žádná negativa

Děkuji Vám za Váš čas při vyplnění dotazníku.